

FENNIA - RYHMÄ 1999

Fennia-ryhmä – kokonaispalvelua asiakkaan eduksi

Vuosi 1999 oli Fennia-ryhmän ensimmäinen kokonainen toimintavuosi. Ryhmän muodostavat Yrittäjien Fennia, Eläke-Fennia ja Henki-Fennia, jotka yhdessä tarjoavat asiakkailleen laadukkaat ja kilpailukykyiset vahinko-, eläke- ja henkivakuutuspalvelut.

Fennia-ryhmän tarjonnasta löytyvät monipuoliset riskienhallinta- ja vakuutuspalvelut pienille ja keskisuurille yrityksille, niiden työntekijöille, yrittäjille ja kotitalouksille sekä joustavat rahoitusratkaisut yritysten ja yrittäjien tarpeisiin.

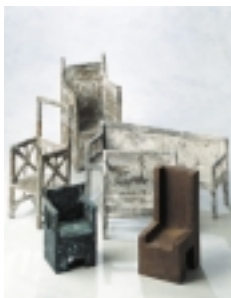
Keskinäinen ja aidosti suomalainen

Fennia-ryhmään kuuluvia yhtiöitä hallinnoidaan keskinäisyyden periaatteella: ylintä päätösvaltaa ryhmässä käyttävät yhtiökokousten kautta asiakkaat, jotka näin ovat mukana tekemässä kaikkia keskeisiä päätöksiä. Aidosti suomalainen Fennia-ryhmä onkin ainoa selkeästi yrittäjien ja yritysten hallinnoima vakuutusryhmä Suomessa. Ryhmä tarjoaa asiakkaalleen kokonaisvaltaisen toimintamallin ja juuri hänelle tai hänen yritykselleen räätälöidyt palvelut.

Lähellä asiakasta

Fennia-ryhmän palveluja tarjoavat ryhmän yli 70 konttoria eri puolilla maata. Asiakkaalle on nimetty oma yhteyshenkilö, joka palvelee monipuolisesti vahinko-, eläke- ja henkivakuutusasioissa ja hankkii tarvittaessa lisätiedot parhailta asiantuntijoilta. Valtakunnallista puhelinpalvelua antaa Fenniapalvelu, jonka asiakasystävällinen palveluaika on arkisin kello 8–20. Joustava vaihtoehto vakuutusten ottamiseen ja vakuutuksen hoidossa tarvittavien tietojen ilmoittamiseen on Fennia-ryhmän Internet-sivusto osoitteessa www.fennia.fi

FENNIA-RYHMÄN YHTIÖT

Yrittäjien Fennia

– riskienhallinnan
asiantuntija

Yrittäjien Fennia on keskinäinen, asiakkaidensa omistama yhtiö, jolla on yli 70 vuoden kokemus yritysten riskienhallinnassa ja vahinkovakuuttamisessa. Hallintoelinten jäsenenä asiakkaat eli suomalaiset yrittäjät ja yritysjohtajat osallistuvat yhtiön tuotteiden ja palvelujen kehittämiseen. Oma yhteyshenkilö perehtyy asiakkaan toimialaan ja ottaa sen huomioon palvelussa ja vakuutusratkaisussa. Näin jokaiselle asiakkaalle on tarjolla mittojen mukainen, kustannustehokas ratkaisu, jolla riskit katetaan mahdollisimman hyvin.

Yrittäjien Fennian katsaus vuoteen 1999 tilinpäätöstietoi-
neen alkaa sivulta 4.

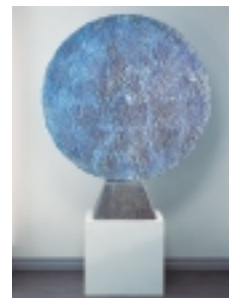

Eläke-Fennia

– työeläkevakuuttamisen
asiantuntija

Eläke-Fennia on keskinäinen yhtiö, jonka tehtävänä on asiakasyritysten työntekijöiden sekä yrittäjien työeläketurvan luotettava hoitaminen. Osa toimintaa on sijoittaa työeläkeisiin varatut rahat turvaavasti ja tuottavasti niin, että asiakkaat lisäksi saavat vuosittain työeläkemaksuunsa tasaiset, kilpailukykyiset asiakashyvitykset. Yhtiö tarjoaa asiakkaille myös joustavat asiakasrahoitusratkaisut ja verkkopalvelut. Ammattitaito, palveluhalukkuus, lupauksen pitäminen ja palvelun nopeus ovat ominaisuuksia, joissa Eläke-Fennia on asiakkaidensa mielestä alan kärjessä.

Eläke-Fennian katsaus vuoteen 1999 tilinpäätöstietoi-
neen alkaa sivulta 32.

Henki-Fennia

– varallisuuden hoidon
asiantuntija

Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennian omistavat keskinäiset yhtiöt Yrittäjien Fennia ja Eläke-Fennia. Yhtiön toiminnan asiakaslähtöisyyden takaa hallintomalli, jossa päätöksentekoon osallistuvat myös Fennia-ryhmän asiakasyritysten edustajat. Henki-Fennian erikoisalana ovat vapaaehtoiset, sosiaaliturvaa täydentävät henki- ja sijoitusvakuutukset. Niiden ohessa Henki-Fennian toiminnan painopiste on siirtymässä yhä enemmän varallisuuden hoidon puolelle. Uusin tuote on Fennica ABC eli sijoitussidonnaiset vakuutukset, jotka on suunniteltu yhdessä Carnegie Rahastoyhtiö Oy:n kanssa.

Henki-Fennian katsaus tilin-
päätöstietoi-
neen alkaa sivulta 68.

AVAINLUVUT

Yrittäjien Fennia

	1999	1998
Maksutulo, ensivakuutus	1 269 Mmk	1 263 Mmk
Liikevaihto	1 771 Mmk	1 718 Mmk
Vakavaraisuuspääoma	2 189 Mmk	1 538 Mmk
Vastuunkantokyky	183 %	130 %
Taseen loppusumma	3 889 Mmk	3 485 Mmk

Eläke-Fennia

Maksutulo	2 973 Mmk	2 694 Mmk*
Maksetut eläkkeet	2 540 Mmk	2 426 Mmk*
Taseen loppusumma	18 069 Mmk	16 684 Mmk
Toimintapääoma	4 938 Mmk	2 913 Mmk
- tavoitevyöhykkeen alarajasta	143 %	143 %
Vakuutettuja	119 690 henk.	111 500 henk.
Eläkkeensaajia	65 220 henk.	63 637 henk.

* Ns. pro forma -luku

Henki-Fennia

Maksutulo, ensivakuutus	252 Mmk
Liikevaihto	406 Mmk
Vakavaraisuuspääoma	380 Mmk
Vastuunkantokyky	27 %
Taseen loppusumma	1 619 Mmk

ELÄKE - FENNIA

Toimitusjohtajan katsaus

Risto Kausto
toimitusjohtaja

Vakuutusalan rakennemuutokset jatkuivat Suomessa vuoden 1999 aikana. Edellisenä vuonna toteutui eläke- ja henkiyhtiöiden rakennejärjestely, jonka yhteydessä myös Eläke-Fennian toiminta käynnistyi. Viime vuonna oli vuorossa vakuutusryhmittymien ja pankkien hakeutuminen yhteistyöhön, päätyen jopa yhteisen pankki- ja vakuutusryhmän muodostamiseen. Aikaisemmin ajateltiin yhteistyön tai yhdistymisen tapahtuvan suomalaisten osapuolten kesken. Nyt on selvää, että osa yhteenliittymistä tulee toimimaan ainakin pohjoismaisella tasolla.

Suomeen näyttää syntyvän tehtyjen ratkaisujen pohjalta kolme vakuutus- ja pankkitoimintaa harjoittavaa finanssiryhmää, joiden hallinnassa ovat henkivakuutusmarkkinat lähes kokonaan ja lakisääteisestä eläkevakuutuksestakin noin 70 prosenttia. Isojen finanssiryhmittymien rinnalle näyttää jäävän pelkästään vakuutus toimintaan keskittyviä ryhmiä, jotka kilpailevat asiakkaista omilla tuotteillaan ja isoja ryhmiä joustavammilla asiakaspalveluratkaisuillaan. Erityisesti korvauspalvelun voi ajatella muodostuvan tärkeäksi kilpailukijäksi.

Kilpailuselvityksellä oikea ajoitus

Työeläkejärjestelmän osalta tehty selvitys kilpailuolosuhteista osuu oikeaan ajankohtaan. Työryhmä esittää useita suosituksia kilpailun lisäämiseksi ja toiminnan tehostamiseksi. Muun muassa esitykset, joilla helpotetaan uuden eläkelaitoksen perustamista, ovat tervetulleita. Ne kääntänevät omalta pieneltä osaltaan edellä todettua valtavirtaa, joka on myös vakuutusosalalla vienyt kohti yhä suurempia yhteenliittymiä.

Sijoitustoiminnan tehostamiseksi työryhmä esittää, että laskuperustekorko määriteltäisiin jälkikäteen todellisten tuottojen perusteella. Taus-

talla on ajatus, että kun kaikki eläkelaitokset pyrkivät sijoitustoimintansaansa joka tapauksessa maksimoimaan tuotot ja kilpailemaan asiakkaista hyvitysten avulla, on selkeämpää määritellä laskuperustekorko jo toteutuneen kehityksen perusteella.

Kun otetaan huomioon mahdollisuudet käyttää korkovaatimuksen täyttämiseen yhtiöihin synnytettyä toimintapäätösmapuskuria sekä tarvittaessa muuttaa korkotasoa keskellä vuotta, tuntuisi laskuperustekoron etukäteen vahvistaminen sopivimmalta menettelyltä. Ajankohdtaa olennaisempaa on tietysti vahvistettavan laskuperustekoron taso, jonka tulisi olla kulloisissakin olosuhteissa mahdollisimman korkea. Siihenhän koko toimintapäätösmapuskurin synnyttämisellä pyrittiin.

Päätyneen vuoden työeläkejärjestelmää koskevista muutoksista merkittävin oli vuoden vaihteessa voimaan tullut lakipaketti eläkkeelle siirtymistä myöhentävistä ja työssä jatkamista edistävästä toimenpiteistä. Tavoitteena on, että työmarkkinoilta poistumiskäytäntöä voitaisiin nykyisestä tasostaan myöhentää 2–3 vuodella ja siten vähentää eläkemaksujen nousupainetta.

Eläke-Fennian aloitus erinomainen

Eläke-Fennian tulosta vuodelta 1999 – ensimmäiseltä kokonaiselta toimintavuodelta – voidaan pitää erinomaisena. Yhtiö saavutti markkinaosuuden kasvattamiseen, liikekulojen pienentämiseen, vakavaraisuuden kasvattamiseen ja sijoitustoiminnan tulokseen sekä asiakashyötyksiin liittyvät tavoitteensa.

Markkinaosuutta kasvatti omalta osaltaan muun muassa Eläke-Fennian menestys työeläkevakuutusten siirtokierroksella, jolla yhtiön siirtotulos oli maksutulolla mitaten alan ylivoimaisesti paras.

Liikekulujen osalta on tavoitteena ollut pienentää kuluja muutaman vuoden kuluessa niin paljon, että kulujen yhteismäärä alittaa selvästi liikekuluihin vakuutusmaksussa varatun osuuden. Kun liikekuluissa jo nyt päästiin alle käytettävissä olevan hoitokustannusosan, voimme tältäkin osin olla tyytyväisiä saavutettuun tulokseen.

Sijoitustoiminnan tulokseen vaikutti pitkälti Nokian ja Soneran osakkeiden suotuisa kurssikehitys. Riski-

keskittymän välttämiseksi näiden osakkeiden osuutta on vuoden 1999 lop-pupuolelta lähtien systemaattisesti pienennetty. Sijoitustoiminnan erittäin hyvä tulos merkitsi yhtiön vakavaraisuuden voimakasta kasvua ja se mahdollisti myös päättyneeltä vuodelta kilpailukykyisen siirron asiakashyvityksiä varten.

Eläke-Fennian erinomainen tulos viime vuodelta oikeuttaa katsomaan luottavaisesti tuleviin vuosiin ja kannustaa meitä toimimaan tehtävis-

sämme entistä määrätietoisemmin. Tähän antaa myös uusi ajanmukainen toimitalomme hyvät ulkoiset puitteet.

Myönteistä viestiä tuovat myös asiakastytyväisyystutkimukset, joissa Eläke-Fennia sijoittui alan kärkikaksikkoon, tutkimuksesta riippuen ykköseksi tai kakkoseksi. Näyttää siltä, että huolimatta alan keskittymiskehityksestä asiakas kokee tulevansa paremmin palveluksi ja saavansa äänensä paremmin kuuluviin pienemmässä yhtiössä.

Haluan kiittää asiakkaitamme ja yhteistyökumppaneita hyvästä yhteistyöstä ja osoitetusta luottamuksesta yhtiötä kohtaan. Eläkefennialaiset ovat ylittäneet suoritukseen, joka reilusti ylittää heille asetetut tavoitteet, ja heitä kiitän lämpimästi heidän ahkeruudestaan ja osaavuudestaan.

Risto Kausto

ELÄKE-FENNIA HALLINTO

HALLINTONEUVOSTO

Markku Koskeniemi
yrittäjäneuvos
Tammerneon Oy
Tampere
puheenjohtaja

Eino Rajamäki
yrittäjäneuvos
Seinäjoen Varaosa-
keskus Oy
Seinäjoki
varapuheenjohtaja

Heimo Aho
toimitusjohtaja
SKS-tekniikka Oy
Vantaa

Veikko Ampuja
työnjohtaja
Teknisten Liitto TL ry
Helsinki

Kaj Ericsson
toimitusjohtaja
Harry Schauman Stiftelse
Vaasa

Henry Fagerström
toimitusjohtaja
Oy BTL East Ab
Helsinki

Ernst Gylfe
toimitusjohtaja
Helsingin
Villakehräemö Oy
Helsinki

Pirjo Harjunen
(1.1.2000 alkaen)
yksikönjohtaja
Toimihenkilökeskusjärjestö
STTK ry
Helsinki

Tauno Jalonen
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjien Sypoint Oy
Helsinki

Pentti Jussila
toimitusjohtaja
Kuljetusliike I Lehtonen Oy
Rovaniemi

Sirpa Järvinen
valokuvalaborantti
Teknisten ja Erikoisammattien
Liitto ry TEKERI
Helsinki

Jorma Kielemniva
toimitusjohtaja
Novo Group Oyj
Helsinki

Nils Komi
liittosihteeri
Liikealan ammattiliitto ry
Helsinki

Mirja-Leena Kullberg
toimitusjohtaja
Grünstein Product Oy
Loviisa

Matti Kupiainen
talousneuvos
Rovaniemi

Tapio Liinamaa
toimitusjohtaja
Härmän Kuntokeskus
Ylihärkä

Markku Markkula
kansanedustaja
Helsinki

Pertti Nordman
toimitusjohtaja
RTK-Palvelu Oy
Rauma

Pentti Näreaho
(31.12.1999 saakka)
metsäneuvos
Metsäalan Toimihenkilöliitto
METO ry
Helsinki

Esa Ojala
teollisuusneuvos
Teho Filter Oy
Sievi

Pirkko Oksa
Tekstiili- ja Vaatetustyöväen
Liitto Teva ry
Tampere

Björn Palm
toimitusjohtaja
Oy Backman-Trummer Ab
Vaasa

Hannu Riihelä
toimitusjohtaja
Eiri Oy
Lahti

Heikki Rinta-Rahko
toimitusjohtaja
Kurikan Keskus-Optikka Ky
Kurikka

Ensio Romo
toimitusjohtaja
Bestor Oy
Lahti

Ritva Sjöholm
toimitusjohtaja
Suomen Yritysjuristit Oy
Helsinki

Jukka Tikka
toimitusjohtaja
Länsi-Savo Oy
Mikkeli

Timo Vallittu
puheenjohtaja
Kemianliitto-Kemifacket ry
Helsinki

Kalevi Vuorisalo
toimitusjohtaja
Teknikum Oy
Vammala

HALLITUS

Eero Lehti
hallituksen puheenjohtaja
Taloustutkimus Oy
Helsinki
puheenjohtaja

Jalo Paananen
hallituksen puheenjohtaja
Eimo Oyj
Lahti
varapuheenjohtaja

Pertti Parmanne
osastopäällikkö
Suomen Ammattiliittojen
Keskusjärjestö SAK ry
Helsinki
varapuheenjohtaja

Ilkka Joenpalo
puheenjohtaja
Teknisten Liitto TL ry
Helsinki

Heikki Kauppi
toiminnanjohtaja
Tekniikan Akateemisten
Liitto TEK ry
Helsinki

Olavi Nieminen
toimitusjohtaja
Oy Finnsusp Ab
Lieto

Heikki Ropponen
johtaja
Palvelutyöntajat ry
Helsinki

Seppo Saarelainen
hallituksen puheenjohtaja
Betonimestarit Oy
Kuopio

Pekka Sairanen
toimitusjohtaja
Metsäpuu Oy
Loimaa

Risto Kausto
toimitusjohtaja
Eläke-Fennia
Helsinki

VARAJÄSENET

Kari Elo
toimitusjohtaja
Yrittäjien Fennia
Helsinki

Jorma Kallio
puheenjohtaja
Hotelli- ja Ravintola-
henkilökunnan
Liitto HRHL ry
Helsinki

Seppo Riski
johtaja
Teollisuuden ja
Työntantajain Keskusliitto
Helsinki

TILINTARKASTAJAT

Risto Järvinen
valvontatilintarkastaja
KHT

Kristian Hallböck
tilintarkastaja
KHT

VARATILINTARKASTAJAT

Per-Olof Johansson
KHT

Tomi Englund
KHT

YHTIÖN JOHTO

Risto Kausto
toimitusjohtaja

Lasse Heiniö
varatoimitusjohtaja,
toimitusjohtajan sijainen,
yhtiön vastuullinen aktuaari

Tarkko Jousi
varatoimitusjohtaja,
Fennia-ryhmän lakiasiat ja
strateginen suunnittelu

Eero Eriksson
johtaja
sijoitustoiminta

Irmeli Heino
johtaja
talous ja vakuutustekniikka

Helvi Leinonen
johtaja
vakuutus- ja eläkepalvelut

Christer Klärlich
johtaja
Fennia-ryhmän henkilöstöhallinto

Outi Talvinen
johtaja
Fennia-ryhmän viestintä

Jyri Tapper
johtaja
Fennia-ryhmän kenttä

Jukka Vainio
johtaja
tietohallinto, asiakasneuvonta,
työkyvyn hallinta

Seppo Mattila
ylilääkäri
ratkaisu- ja kuntoutustoiminta,
lääketieteelliset asiat

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 1999

Taloudellinen toimintaympäristö

Maailmantalouden kasvunäkymät vahvistuivat edelleen vuonna 1999. Euroopan uskotaan olevan voimistuvan talouskasvun uralla. Myös Suomen talouskehitys jatkui viime vuosien tapaan erittäin myönteisenä. BKT:n kasvu oli vuonna 1999 3,5 prosenttia. Myös työttömyys aleni noin yhdellä prosenttiyksiköllä 10,2 prosenttiin. Inflaatio pysyi keskimäärin matalalla tasolla mutta kiihtyi kuitenkin loppuvuotta kohden. Ehkä suurin yksittäinen talouskehitystä uhkaava tekijä oli vuoden 1999 lopulla öljyn hinnan nousu ja sen mukanaan tuomat inflaatiopaineet. Pääomamarkkinat olivat monella tapaa poikkeukselliset. Teknologia- ja uusmediatoimialojen osakkeiden huimaa hinnannousua varjosti perinteisten arvo-osakkeiden keskimäärin vaisu arvonkehitys. Korkeinstrumenttisijoitusten osalta vuosi oli epävarmuuden aikaa ja sisälsi melkoisen voimakkaan korkotason nousun. Korkeopävarmuuden ydin oli Yhdysvalloissa. Toisaalta myös osakekurssien kehityksen suurin uhka oli nähtävissä juuri Yhdysvaltain markkinoilla, jossa on jatkunut poikkeuksellisen pitkä ja voimakkaasti kasvava kurssikehitys. Yhdysvaltojen keskuspankin FED:n korkopoliittisia toimenpiteitä seurattiin tarkoin.

Vakuutusalan osalta vuosi 1999 oli tapahtumarikas. Kun vuonna 1998 tapahtui huomattava työeläkeyhtiötä koskeva rakennejärjestely, koskivat vuoden 1999 järjestelyt pääosin vahinko- ja henkivakuutusyhtiötä. Järjestelyjen lopputuloksena Suomeen syntyy ensimmäinen täyden palvelun finanssikonserni. Lisäksi merkittävä osa Suomen vahinkovakuutustoiminnasta siirtynee pohjoismaisen vahinkovakuutusyhtiön haltuun. Vuotta 1999 sävytti erityisesti Keskinäisen henkivakuutusyhtiön Suomen tulevaisuus. Myös Fennia-ryhmä oli mukana tekemässä tarjo-

usta Suomi-yhtiötä koskevasta järjestelyistä. Neuvotteluissa ei kuitenkaan saavutettu kaikkia osapuolia tyydyttävää ratkaisua.

Työeläkejärjestelmän muutoksia

Merkittävin työeläkejärjestelmää koskeva muutos vuonna 1999 oli Paavo Lipposen II hallituksen ohjelmaan ja työmarkkinajärjestöjen 2.7.1999 tekemään sopimukseen perustuva lakipaketti eläkkeelle siirtymistä myöhentävistä ja työssä jatkamista edistävästä toimenpiteistä. Lainmuutokset vahvistettiin joulukuussa 1999 ja ne tulivat voimaan 1.1.2000. Muutokset koskevat mm. työttömyyseläkettä ja yksilöllistä varhaiseläkettä. Lisäksi työnantajien vastuuta työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeiden kustannuksista on muutettu muiden kuin ns. pientyönantajien (alle 50 työntekijää) osalta. Yksilöllisen varhaiseläkkeen ikäraja on korotettu 60 vuoteen vuonna 1944 ja sen jälkeen syntyneiden osalta. Osa-aikaeläkkeen saamisen alennettua ikärajaa (56 vuotta) koskevan lain voimassaoloa on jatkettu vuoden 2002 loppuun.

Työeläkejärjestelmän kilpailuolosuhteita selvittäneiden selvitysmiesten väliraportti julkaistiin keväällä 1999 ja loppuraportti kuluvaan vuoden tammikuussa. Raportissa esitetään suosituksia kilpailun tehostamiseksi niin, että eläkevarojen tuottoja voitaisiin lisätä nykyisestä ja samalla tehostaa eläkelaitosten toimintaa ja palveluja. Keskeisiä esityksiä ovat mm. eläkelaitossiirtojen helpottaminen ja uuden eläkelaitoksen perustamisen helpottaminen sekä eläkelaitosten antaman informaation lisääminen.

Vuonna 1999 tulivat voimaan uusi henkilötietolaki ja julkisuuslaki, jotka aiheuttavat muutoksia myös työeläkejärjestelmän lakeihin. Nämä lainmuutokset ovat valmisteluvai-

heessa ja tullevat voimaan kuluvaan vuoden aikana.

Eläke-Fennian kehitys

Kulunut vuosi oli vuonna 1998 taapahtuneen rakennejärjestelyn jälkeen Eläke-Fennian toiminnan ensimmäinen kokonainen vuosi. Yhtiö saavutti kaikki vuodelle 1999 asettamansa tavoitteet ja toiminnan käynninlähde voidaan olla tyytyväisiä. Sijoitustoiminnan tulos oli erittäin hyvä ja toimintapääoma kasvoi merkittävästi.

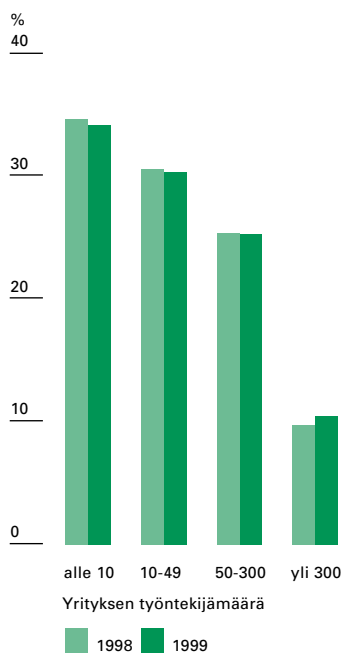
Yhtiön tavoite on olla aktiivinen työeläkejärjestelmän kehittäjä, joka tuo eri yhteyksissä esiin asiakkaiden erityistarpeet. Sijoitustoiminnassa tavoitteena on olla eturivissä sijoitustoiminnan nettotuotoilla mitaten. Hyvitysten osalta linjana on tasainen ja kilpailukykyinen hyvityskehitys.

Eläke-Fennia linjasi tulevia toimintatapojaan syksyllä 1998 käynnistyneen Eläke-Fennian kehittämisohjelma 2000+:n yhteydessä. Viime vuoden aikana yhtiön organisaatio ja toiminta on saanut vakiintuneet muodot. Yhtiön Kansakoulukujan varrella olevan toimitalon saneeraus valmistui loppusyksyllä ja näin päästiin muuttamaan uudenveroisiin, ajanmukaisiin tiloihin.

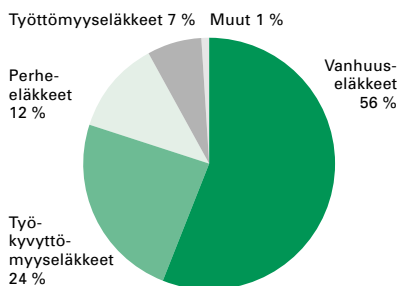
Kustannusten säästämiseksi ja toiminnan tehokkuuden parantamiseksi Fennia-ryhmän yhtiöt Eläke-Fennia, Yrittäjien Fennia ja Henki-Fennia ovat tehneet voimassa olevan lainsäädännön puitteissa palvelusopimuksen yhteistyöstä. Fennia-ryhmä voi näin antaa asiakkaille kokonaisvaltaisen vakuutuspalvelun eläke-, henki- ja vahinkovakuutuksen alalla.

Yhtenä yhteistoiminta-alueena on kiinteistöihin liittyvien ylläpito- ja valmiin kiinteistökannan vuokraus- toiminnan organisoiminen Kiinteistö-Fenniaan. Muiden yhteistoiminta-

TEL-VAKUUTETUT YRITYKSEN KOON MUKAAN 1998 – 1999

MAKSETTAVAT ELÄKKEET MARKKAMÄÄRÄN MUKAAN 31.12.1999

alueiden osalta Eläke-Fennian hallitus on hyväksynyt vuosittain palvelusopimuksen, jossa sovitaan muun muassa yhteistyöstä kentän ja viestinnän osalta Yrittäjien Fennian ja Henki-Fennian kanssa.

Eläke-Fennian konserni ja osakkuusyhtiöt

Eläke-Fennian konserniin kuului vuoden 1999 lopussa tytär- ja osakkuusyhtiöinä 65 asunto- ja kiinteistöyhtiötä.

Vuoden 1999 alusta toimintansa aloitti Kiinteistö-Fennia Oy, joka on Eläke-Fennian tytäryhtiö. Kiinteistö-Fennia Oy:n omistavat Eläke-Fennia (70 %), Yrittäjien-Fennia (20 %) ja Henki-Fennia (10 %). Kiinteistö-Fennia hoitaa keskitetysti Fennia-ryhmän kiinteistöjen ylläpitopalveluiden ostamisen. Kiinteistöihin liittyvien ostopalveluiden keskittämisellä saavutettiin kustannussäästöjä. Vuoden 2000 alusta toiminta laajennettiin kattamaan myös kiinteistökannan vuokraustointa.

Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia, joka on Eläke-Fennian osakkuusyhtiö, saavutti ensimmäisenä tilikauteen sille asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Yhtiön tulos ja vakavaraisuus kehittyivät suotuisasti lähinnä onnistuneen sijoitustoiminnan ansiosta. Yhtiö kehitti tuotevalikoimaansa ja panosti uusiin tietojärjestelmiin. Vuoden 1999 lopulla se toi markkinoille omat sijoitussidonnaiset vakuutuksensa.

Konsernitalinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmää käyttäen. Tällöin muodostunut konserniaktiiva on kohdistettu kiinteistöihin. Konserniaktiivasta on tehty kiinteistöjen käyttöaikaa vastaava suunnitelman mukainen 4,9 miljoonan markan suuruinen poisto. Vastavasti syntynyttä konsernireserviä on tuloutettu 1,3 miljoonaa markkaa. Konsernin tilikauden tappio oli

8 430 162,65 markkaa ja konsernin oma pääoma oli 49 717 584,82 markkaa. Konsernissa tehtiin poistoja yhteensä 131 miljoonaa markkaa.

Vakuutuskanta

Vuoden 1999 lopussa Eläke-Fennia oli vakuutettuna 119 700 henkilöä. TEL-perusvakuutuksia oli 14 780 kappaletta ja niiden piiriin kuului 101 000 vakuutettua. TEL-lisäeläkevakuutuksia oli 140 kappaletta ja niiden piiriin kuului 2 500 vakuutettua. YEL-vakuutettuja oli vuoden lopussa 18 700 henkilöä.

TEL-vakuutettujen lukumäärän kasvuun 8,7 prosentilla on vaikuttanut erityisesti PK-sektorin nykyisessä markkinatilanteessa keskimääräistä voimakkaampi uustyöllistämisen. Eläke-Fennian tavoitteena on ollut ja tulee jatkossakin olemaan vakuutuskannan kasvun lisäksi vakuutusten keskikoon kasvattaminen.

Vakuutusmaksutulo

Yhtiön kokonaisvakuutusmaksutulo vuonna 1999 oli 3 019 miljoonaa markkaa. Tästä TEL-vakuutusten osuus oli 2 692 miljoonaa markkaa ja YEL-vakuutusten 330 miljoonaa markkaa. Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista olivat 46 miljoonaa markkaa. Tuloslaskelman mukainen vakuutusmaksutulo oli 2 973 miljoonaa markkaa. Keskimääräinen peritty TEL-vakuutusmaksuprosentti oli 21,5 prosenttia palkoista, josta työntekijöiden osuus oli 4,7 prosenttia. YEL-maksuprosentti oli 21 prosenttia työtuloista.

Eläkkeet

Vuoden 1999 aikana käsiteltiin 10 316 eläkehakemusta. Tähän määrään sisältyvät 5 638 uuden eläkehakemuksen lisäksi muun muassa määräaikaisen eläkeoikeuden jatko hakemukset, työkyvyttömyysasteen muutoshakemukset, uudet yhteensovitukset ja edunsaajamuutokset.

Eläkkeensaajia oli vuoden 1999 lopussa 65 220 henkilöä. Vuoden 1999 aikana eläkkeitä maksettiin kaikkiaan 2 540 miljoonaa markkaa. Vuoden päättyessä eläkkeitä maksettiin noin 213 miljoonaa markkaa kuukaudessa. Eläkkeitä maksetaan 34 eri maahan.

Kuntoutus ja työkyvyn ylläpito

Ammatillinen kuntoutus kuuluu kiinteänä osana eläkelaitosten toimintaan. Eläkelaitosten tukema ammatillinen kuntoutus tarkoittaa ensisijaisesti työkokeilua omalla työpaikalla, lyhyttä kurssitusta tai sitten kokonaan uudelleenkoulutusta.

Eläkejärjestelmän kuntoutusta ollaan siirtämässä yhä varhaisempaan vaiheeseen jopa niin, että sairaslomia ei välttämättä ole ollut. Pelkkää selkeää työkyvyttömyyden uhkaa voidaan pitää kuntoutuksen perusteena. Lisääntynyt yhteistyö asiakasyritysten kanssa auttaa löytämään kuntoutettavat riittävän varhain.

Kuntoutusta voidaan tukea kuntoutusrahalla silloin, kun hakija ei ole vielä työkyvytön, mutta hänellä on sairaus, joka aiheuttaa työkyvyttömyyden uhan. Yhtiö maksoi vuonna 1999 kuntoutusetuuksia 249 kuntoutujalle.

Eläke-Fennia on jatkanut tiedottamista ja koulutusta työkykyä ylläpitävästä toiminnasta. Koulutuksen kohderyhminä ovat olleet mm. yritysten tyky-ryhmät ja esimiehet. Kiinnostus työkykytoimintaa ja ammatillista kuntoutusta kohtaan on selvästi lisääntynyt kuluneen toimintavuoden aikana.

Eläke-Fennian vakavaraisuus ja sen vaikutus vakuutusmaksuihin annettaviin hyvityksiin jatkossa

Työeläkelaitosten vakavaraisuus-

säännöksiä kehitettiin kaikille laistostyypeille samanlaisiksi. Uusia vaatimuksia sovelletaan 31.12.1999 lähtien. Ulkoisesta monimutkaisuudesta huolimatta malli jättää monia sijoitusinstrumenttien erityispiirteitä huomioimatta, koska sen tulee soveltua kaikille yhtiöille ja lisäksi sen on tarkoitus olla pysyvälähtöinen. Sijoitusympäristön nopea muuttuminen vaatii kuitenkin yhtiön omaan riskienhallintaan panostamista ja mallin asettamien vakavaraisuusvaatimusten parametrien jatkuvaa tarkastelua. Uusi laskentatapa nosti Eläke-Fennian vakavaraisuusvaatimusta.

Työeläkevarojen tuottojen lisäämiseksi on selvitetty laskuperustekoron määrittämismekanismeja tavoitteena löytää tasapaino pitkän ja lyhyen aikavälin tuottojen välillä. Mekanismin tulee lisäksi olla sellainen, että yhtiöt voivat harjoittaa itsenäistä sijoituspolitiikkaa omista lähtökohdistaan. Tämän estämättä mekanismin tulee ohjata vakavaraisuuden antamissa rajoissa parhaaseen mahdolliseen tuottoon.

Laskuperustekorkoa nostettiin 1.7.1999 alkaen 5,0 prosentista 5,25 prosenttiin 31.12.1999 saakka.

Näiden muutosten lisäksi hyvityssiirrolle asetettiin perusteissa ylä- ja alarajat, joiden suuruus on riippuvainen toimintapäätöksen ja vakavaraisuusrajan suhteesta. Mitä vakavaraistempi yhtiö on, sitä enemmän se saa siirtää ja toisaalta sen on siirrettävä hyvityksiin. Hyvitysten taso tulee kuitenkin jatkossa muutoksen vuoksi jonkin verran laskemaan viime vuosina nähdyistä maksimitasoista hyvästä vakavaraisuusasemasta huolimatta.

Sijoitustoiminta

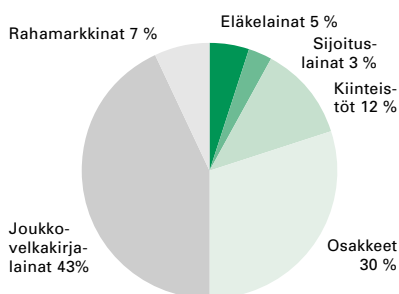
Sijoitustoiminnan tuotto käyville arvoille laskettuna oli erittäin hyvä. Eri omaisuuslajien tuotot vaihtelivat

kuitenkin voimakkaasti. Sijoitustoiminnan nettotuotot ennen veroja olivat 1 146 miljoonaa markkaa. Kokonaistuotto käyville arvoille oli vuoden alku- ja loppukannan perusteella laskettuna 13,9 prosenttia. Vuonna 1998 vastaava luku oli 10,1 prosenttia. Myyntivoittoja ja -tappioita kirjattiin joukkovelkakirjalainoista ja korkojohdannaisista nettoina 83 miljoonaa markkaa sekä osakeista ja osakejohdannaisista nettoina 310 miljoonaa markkaa. Arvonlennuksia kirjattiin osakeista 67 miljoonaa markkaa ja kiinteistöistä 11 miljoonaa markkaa. Kiinteistöjen arvonalennukset liittyivät pääosin vesivoimalaitoksen optiosopimukseen. Aikaisempina vuosina tehtyjä sijoitusten arvonalennuksia palautui tuottoihin 35 miljoonaa markkaa.

Osakesijoitusten kansainvälistä hajautusta jatkettiin siten, että vuoden lopussa Suomen ulkopuolelle oli hajautettu noin 30 prosenttia. Vuonna 1999 nettosijoitukset osakkeisiin olivat 950 miljoonaa markkaa. Pääosa sijoitettiin eurooppalaiseen oman toimialansa keskeisiin yrityksiin. Hajautusta lisättiin myös Aasiaan ja maailmanlaajuisesti sijoitettaviin rahastoihin. Kaikkien osakesijoitusten riskiä alennettiin pienimuotoisesti alkusyksystä johdannaisia käyttäen. Osakkeiden tuotto oli erinomainen vuonna 1999. Tavoitteena on osakesalkun tuoton vuotuisen vaihtelun pienentäminen salkun hajautusta jatkamalla.

Joukkolainasijoitusten osuus oli suurimmillaan alkuvuonna. Korkotason kääntyessä nousuun lisättiin rahamarkkinasijoitusten osuutta sekä käytettiin johdannaisia suojaamaan joukkolainasijoitusten tuottoa. Täten rahamarkkinasijoitusten osuus oli vuoden lopussa poikkeuksellisen suuri. Joukkolainasijoituksissa lisättiin etenkin muiden Euro-11 -valtioiden joukkolainojen osuutta. Myös varsinaisia luottoriskisijoituksia lisättiin hieman. Joukkolaino-

OMAIUUUSJAKAUMA JA ARVOSTUSEROT 31.12.1999

	31.12.1999 Käyvät arvot Mmk	31.12.1998 Käyvät arvot Mmk
Eläkelainat	938	1 284
Sijoituslainat	675	499
Kiinteistöt	2 319	2 232
Osakkeet	6 089	2 523
Joukkovelkajalainat	8 683	9 231
Rahamarkkinat	1 412	1 342
Yhteensä	20 117	17 111

	Arvostuserot Mmk	Arvostuserot Mmk
Kiinteistöt	185	169
Osakkeet	2 937	716
Joukkovelkajalainat	49	844
Rahamarkkinat	0	10
Yhteensä	3 171	1 739

jen tuotto käyville arvoille laskettuna oli negatiivinen viime vuonna. Kuitenkin joukkolainasalkun keskimääräinen painotettu hankintatuotto oli 5,7 prosenttia 31.12.1999.

Kiinteistömarkkinoiden kehitys jatkui suotuisana. Vapaiden tilojen määrä oli vähäinen ja etenkin pääkaupunkiseudulla olevien kohteiden vuokrankorotukset paransivat yhtiön kiinteistösijoitustoiminnan kokonaistuottoastetta.

Eläke-Fennian pääkonttorin ja Helsingin Siltasaassa sijaitsevan toimistotalon peruskorjaukset valmistuivat syksyllä. Järvenpään käynnistettiin kahden asuintalon rakennuttaminen ja Espoon Kivenlahteen valmistui Suomen korkein asuintalo, Espoon Meritorni. Eläke-Fennian osuus Meritornista on hieman alle puolet.

Turkuun käynnistyi teollisuus- ja varastokiinteistön rakennuttaminen Tunturi Oy Ltd:n käyttöön. Lisäksi Eläke-Fennia on osakkaana Vantaalla sijaitsevassa kauppakeskus Jumbossa. Jumbo on Suomen toiseksi suurin kauppakeskus ja käsittää yli 55 000 m² myymälätilaa. Kiinteistöjä myytiin tilikauden aikana noin 90 miljoonalla markalla ja valmiita kohteita ostettiin noin 45 miljoonalla markalla. Myynneistä kirjattiin yli 10 miljoonan markan myyntivoitot.

Asiakasrahoituksen osalta kulunut vuosi merkitsi hienoista kysynnän nousua ja koko lainakannan supistumisen selkeää hidastumista. Asiakasrahoitus jatkoi uusien rahoitustuotteiden osalta lähinnä oman pääoman ehtoisten lainainstrumenttien kehittämistä. Eläke-Fennia ja Finnvera solmivat yhteistyösopimuksen, jonka tarkoituksena on edistää pk-yritysten syntyä ja kasvua sekä tehostaa niiden rahoitusta. Sopimuksen mukaan Finnvera takaa osittain Eläke-Fennian myöntämiä lainoja.

Pääomarahastosijoittamisen osalta jatkettiin linjaa, jossa maltillisesti lisättiin sijoituksia pääomarahastoihin. Kuluneen vuoden aikana lähinnä Suomeen ja muihin Pohjoismaihin sijoituksia tekevien pääomarahastojen osalta jatkettiin yhteistyötä hyvin menestyneiden ja luotettaviksi havaittujen hallinnointiyhtiöiden kanssa. Eläke-Fennia aloitti myös pääomasijoitusten hajauttamisen Euroopan markkinoille sijoitaviin rahastoihin. Eläke-Fennian salkussa on vuodenvaihteessa sijoitussitoumuksia 20:een pääomarahastoon yhteensä noin 280 miljoonan markan edestä.

Institutionaalisten sijoittajien sijoitustoiminnassaan noudattamat eettiset periaatteet ovat olleet julkisuudessa esillä. Eläke-Fennian hallituksessa on myös vahvistettu sijoitustoiminnalle periaatteet, joissa painotetaan yhteiskunnallisen vastuun tuntemista sijoitustoiminnassa. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että sijoitustoiminnassa pyritään huomiomaan ympäristönsuojelun edistäminen, vastuullinen henkilöstöpolitiikka, tasa-arvo rotujen, uskontojen, sukupuolten ja yhteiskunnallisen alkuperän välillä ja ihmisoikeuksien kunnioitus. Eläke-Fennian sijoitustoiminnassa pyritään välttämään sijoituksia sellaisiin yrityksiin, joiden liiketoiminta keskittyy moraalittomiin tai epäsiiveleisiin toimialoihin, asevoimien, terveydelle haitallisiin toimialoihin tai lapsityövoimaa hyödyntäviin yrityksiin. Lisäksi vältetään sijoituksia sellaisiin maihin, jotka ovat YK:n julistamassa kauppasaarossa tai joiden esimerkiksi katsotaan yleisesti rikkovan räikeästi YK:n ihmisoikeuksien julistuksessa mainittuja perusoikeuksia.

Kokonaisliikekulut

Kokonaisliikekulut vuodelta 1999 olivat 119 miljoonaa markkaa, josta sijoitustoiminnan osuus oli 16 miljoonaa markkaa. Kokonaisliikeku-

luihin sisältyi käyttöomaisuuden poistoja 4 miljoonaa markkaa, josta sijoitustoiminnan osuus oli 0,6 miljoonaa markkaa. Vakuutusmaksussa liikekuluja varten perittävää hoitokustannusosaa, jolla kustannettiin vakuutustoiminnan kuluja 103 miljoonaa markkaa, kertyi koko vuodelta 107 miljoonaa markkaa.

Yhtiön palveluksessa oli vuonna 1999 keskimäärin 198 henkilöä. Vuoden 1999 lopussa palveluksessa oli vakinaisessa työsuhteessa 200 henkilöä. Yhtiö maksoi palkkoina ja palkkioina 41 miljoonaa markkaa. Tästä hallintoneuvoston, hallituksen ja toimitusjohtajan osuus oli 2 miljoonaa markkaa sekä muun henkilöstön osuus 39 miljoonaa markkaa.

Vastuuelka ja sen kate

Eläke-Fennian vastuuelka oli vuoden 1999 lopussa 17 731 miljoonaa markkaa. Vastuuelkaan sisältyi työntekijöiden maksuosuudesta kertynyttä vastuuta vuoden 1999 lopussa 972 miljoonaa markkaa. Vastuuelka on katettu vakuutusvalvontaviraston määräysten ja kateasetuksen mukaisesti. Luetteloitua katetta oli 20 934 miljoonaa markkaa. Eläke-Fennian avoin valuuttapositio eli valuuttakurssin muutoksilta suojaamaton omaisuus oli 738 miljoonaa markkaa.

Vakavaraisuus

Toimintapääoman määrä vuoden lopussa oli 4 938 miljoonaa markkaa eli 31,2 prosenttia vastuuelasta. Vastuuelkaan ei tällöin kuitenkaan lueta YEL-P:n vakuutusmaksuvastuuta, osittamatonta lisävakuutusvastuuta, pakollista vastuuvajausta eikä saamisia Eläke-Kansan kansansiirrosta. Arvostuserojen osuus toimintapääomasta oli 3 171 miljoonaa markkaa. Osittamatoman lisävakuutusvastuun määrä vuoden lopussa oli 1 581 miljoonaa markkaa. Toimintapääoma oli tavoitevyöhykkeellä.

Tilikauden kokonaistulos ja voitto

Eläke-Fennian kokonaistulos oli 2 106 miljoonaa markkaa ja se muodostui riskiliikkeen tuloksesta 214 miljoonaa markkaa, sijoitustoiminnan tuloksesta 419 miljoonaa markkaa, hoitokustannustuloksesta 4 miljoonaa markkaa, arvostuserojen muutoksesta 1 431 miljoonaa markkaa ja luottotappiovarauksen tulouttamisesta 38 miljoonaa markkaa. Osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen siirrettiin kokonaistuloksesta 351 miljoonaa markkaa. Lisäksi

siihen siirrettiin rahastokoron ja laskuperustekoron erotuksesta 277 miljoonaa markkaa. Ositettuun lisävakuutusvastuuseen siirrettiin 105 miljoonaa markkaa palautettavaksi vakuutusmaksualennuksina TEL-vakuutuksenottajille.

Tuloslaskelma osoittaa 4 525 210,57 markan ylijäämää.

Hallituksen ehdotus voiton käytöstä

Hallitus ehdottaa, että tilikauden ylijäämästä 4 525 210,57 markkaa

VASTUUELKA MMK	31.12.1999	31.12.1998
Vakuutusmaksuvastuu		
Vastaiset eläkkeet	10 050	9 580
Ositettu lisävakuutusvastuu	206	141
Osittamaton lisävakuutusvastuu	1 581	952
	11 836	10 673
Korvausvastuu		
Alkaneet eläkkeet	4 799	4 609
Tasoisuustavastuu	1 096	881
	5 895	5 490
Yhteensä	17 731	16 163

VASTUUELKAA KATTAVA OMAISUUS KÄYVIN ARVOIN 31.12.1999

	Mmk	Prosenttia bruttovastuuelasta
1. Velkasitoumukset, joilla voidaan kattaa vastuuelan koko määrä	10 311	58,3
2. Velkasitoumukset, joilla yhteensä voidaan kattaa enintään puolet vastuuelan bruttomäärästä	890	5,0
3. Osakkeet, osuudet, sitoumukset ja velkasitoumukset, joilla yhteensä voidaan kattaa enintään puolet vastuuelan bruttomäärästä	6 290	35,5
4. Kiinteistöt ym., joilla voidaan kattaa 40 % vastuuelan bruttomäärästä	2 335	13,2
5. Kiinteistöt ym. ja velkasitoumukset, joissa vakuutena kiinteistöt ym., joilla yhteensä voidaan kattaa 70 % vastuuelan bruttomäärästä	645	3,6
6. Muu omaisuus, jolla yhteensä voidaan kattaa enintään 25 % vastuuelan bruttomäärästä	33	0,2
7. Lakisääteisen eläkevakuutuksen osalta ministeriön hyväksymät muut erät	430	2,4
8. Ministeriön määrääjäksi hyväksymät muut erät	0	0
Vastuuelkaa kattava omaisuus yhteensä	20 934	118,3

maksetaan takuupääomalle korkoa vuoden 1999 laskuperustekorona mukaan eli yhteensä 512 493 markkaa, yleishyödylliseen tai siihen verrattavaan tarkoitukseen varataan 70 000 markkaa, käyttörahastoon siirretään 3 900 000 markkaa ja voitto- ja tappiutilille jätetään 42 717,57 markkaa.

Tulevaisuuden näkymät

Eläke-Fennian tavoitteena jatkossa on kasvattaa markkinaosuuttaan ja tätä varten myyntiorganisaation jatkuva kehittäminen on haasteena tulevaisuudessa. Vakuutusten keskikokoa on onnistuttu kasvattamaan vuoden 1999 aikana.

Sijoitustoiminnan tavoitteena on vakavaraisuuden kasvattaminen ja tasaisten kilpailukykyisten hyvitysten varmistaminen. Tämä tavoite saavutetaan varmistamalla riittävä osakesijoitusten osuus ja hajautus. Vaihtoehtoisista sijoitusmuodoista tavoitteena on lisätä pääomarahastosijoittamista ja sijoituksia, joilla on hyvä tuotto/riski- suhde suhteessa muihin omaisuuslajeihin. Euromääräisen joukkolainamarkkinan kehityksessä lisätään luottoriskillisten joukkolainojen, lähinnä yrityslainojen, osuutta. Pääomamarkkinoiden muutoksen myötä perinteinen TEL-takaislainaus ja sijoituslainaus vaativat rinnalleen uudentyypisiä asiakasrahoitustuotteita. Kiinteistö-sijoituksissa keskitytään jatkossakin kasvukeskuksiin ja erityisesti liike- ja toimistotiloihin.

Optimaalinen omaisuusallokaatio vakavaraisuuspuskurin puitteissa turvaa hyvän tuottotason ja sitä kautta takaa jatkossa asiakkaillemme kilpailukykyiset hyvitykset.

Sijoitustoiminnan osalta käynnistettiin hanke arvopaperijärjestelmän uudistamiseksi. Myös uuden kiinteistöhallintajärjestelmän kehittäminen jatkettiin.

Eläke-Fennia saavutti liikekulujen hallinnassa vuonna 1999 hyvän tuloksen. Jotta pysyttäisiin hoitokustannusosan asettamissa rajoissa myös tulevana vuosina, on ATK-sovellusten kehitystyötä jouduttu voimakkaasti hidastamaan. Eläke-Fennian hoitokustannusosa vastaa huonosti kannan rakenteen aiheuttamaa tietojenkäsittelyn kulurakennetta ja jatkoa ajatellen tähän tulee kiinnittää erityistä huomiota. Eläke-Fennian tavoitteena on suoriutua vakuutustoiminnastaan siten, että hoitokustannusosasta jäisi jatkossakin ylijäämää. Kulujen kasvun hillitsemiseksi ja tavoitteisiin tehokkaasti pyrkivän toiminnan tukemiseksi on työn alla kannustepalkkiojärjestelmän käyttöönotto vuonna 2000.

Työeläkejärjestelmässä siirrytään yhteisen suunnitelman mukaisesti euroon vuoden 2002 alusta. Korvausjärjestelmissä euro on tarkoitus huomioida vuonna 2001, jolloin asiakkaille annettavat tulosteet sisältävät sekä markkoja että euroja. Eläkevakuutuksen perusjärjestelmien osalta eurotyöt ovat nyt täydessä vauhdissa. Työeläkejärjestelmän tietoliikenteen sujuminen edellyttää tiivistä yhteistyötä Eläketurvakuksen ja muiden työeläkelaitosten kanssa, kun suunnitellaan testauksia ja konversioajojen ajoitusta vuonna 2001. Eurotöiden rinnalla jatkuu järjestelmien uudistustyö, jolla taataan niiden toimivuus ja ylläpidettävyys myös tulevien vuosien aikana. Uudistettu YEL-järjestelmä otettiin käyttöön syksyllä 1999 ja TEL-maksujärjestelmän uudistamiseen tähtäävä suunnittelu on aloitettu.

Pienimuotoisempaa, mutta asiakkaiden kannalta näkyvämpää uudistustyötä tehdään lisäämällä Internet-sivujemme avulla tapahtuvaa tiedonvälitystä. Selvittelyn alla on mm. henkilön sähköinen tunnistus, jolloin myös allekirjoitukset hoituisivat verkkopalvelun kautta.

TULOSLASKELMA, ELÄKE-FENNIA

TULOSLASKELMA 1.1.1999 - 31.12.1999

Mmk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
Vakuutustekninen laskelma				
Vakuutusmaksutulo	2 972,6	5 923,8	2 972,6	5 923,8
Sijoitustoiminnan tuotot	1 487,6	6 939,3	1 470,1	6 912,9
Yhteisvastuukorvaus	28,5	11,4	28,5	11,4
Yhteisvastuusaamisen suoritukset	-30,9	-14,3	-30,9	-14,3
Korvauskulut				
Maksetut korvaukset	-2 446,9	-4 927,5	-2 446,9	-4 927,5
Korvausvastuun kokonaismuutos	-404,7	12 305,2	-404,7	12 305,2
Kannansiirto		-13 042,2		-13 042,2
	-2 851,7	-5 664,5	-2 851,7	-5 664,5
Vakuutusmaksuvastuun muutos				
Kokonaismuutos	-1 163,1	21 955,4	-1 163,1	21 955,4
Kannansiirto		-28 415,3		-28 415,3
	-1 163,1	-6 459,9	-1 163,1	-6 459,9
Vastuuvajauksen muutos				
Pakollinen vastuuvajaus				
Kokonaismuutos	-47,6	-134,3	-47,6	-134,3
Kannansiirto		47,0		47,0
Muu vastuuvajaus				
Kokonaismuutos		-6,5		-6,5
Kannansiirto		3,3		-3,3
	-47,6	-90,6	-47,6	-90,6
Lakisääteiset maksut	0,7	-9,2	0,7	-9,2
Liikekulut	-80,4	-114,2	-80,4	-114,2
Sijoitustoiminnan kulut	-341,3	-526,6	-340,3	-513,8
Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu		-4,2		-4,2
Vakuutustekninen tulos	-25,6	-9,0	-42,1	-22,5
Muu kuin vakuutustekninen laskelma				
Välittömät verot varsinaisesta toiminnasta				
Tilikauden verot	-7,7	-23,7	-7,7	-23,7
Voitto varsinaisesta toiminnasta verojen jälkeen	-33,3	-32,7	-49,8	-46,3
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-0,6	36,8	-0,7	36,9
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	38,4		37,7	-2,2
Tilikauden voitto ennen vähemmistöosuutta	4,5	4,1	-12,7	-11,6
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta			-2,2	-2,2
Tilikauden voitto/tappio	4,5	4,1	-10,5	-9,4

TASE

31.12.1999	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
Mmk				
VASTAAVAA				
Aineettomat hyödykkeet				
Muut pitkävaikutteiset menot	1,1	0,9	1,1	0,9
Sijoitukset				
Kiinteistösijoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	1 418,5	1 372,9	2 143,1	2 093,8
Lainasaamiset konserniyhtiöiltä	715,4	666,3	32,1	0,5
	2 133,9	2 039,1	2 175,2	2 094,3
Sijoitukset yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus				
Muut osakkeet ja osuudet	60,0	60,0	60,0	60,0
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	3 091,7	1 746,1	3 095,5	1 749,9
Rahoitusmarkkinavälineet	9 935,7	9 622,5	9 935,7	9 622,5
Kiinnelainasaamiset	616,4	695,7	616,4	695,7
Muut lainasaamiset	996,9	1 088,6	996,9	1 088,6
Talletukset	72,6	67,0	72,6	67,0
	14 713,3	13 219,9	14 717,0	13 223,8
	16 907,2	15 319,1	16 952,2	15 378,1
Vastuuvajaus				
Pakollinen vastuuvajaus	34,7	82,4	34,7	82,4
Saamiset				
Ensiluokkaisu- ja ensivakuutuslaitosten osuudet				
Vakuutuslaitosten osuudet	215,3	301,9	215,3	301,9
Muut saamiset				
Kannansiirtosaaminen	215,7	278,3	215,7	278,3
Muut saamiset	76,8	54,6	45,1	29,8
	507,7	634,8	476,0	610,0
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Kalusto	13,2	9,8	13,4	9,8
Muut aineelliset hyödykkeet	1,8	0,1	1,8	0,1
	15,0	9,9	15,2	9,9
Rahat ja pankkisaamiset	9,5	18,8	10,3	19,4
	24,5	28,7	25,4	29,3
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat	377,8	440,0	377,8	440,3
Muut siirtosaamiset	216,0	177,6	220,7	179,5
	593,8	617,7	598,5	619,8
	18 069,0	16 683,5	18 088,0	16 720,4

31.12.1999	Emoyhtiö		Konserni	
Mmk	1999	1998	1999	1998
VASTATTAVAA				
Oma pääoma				
Sidottu				
Pohjarahasto	20,0	20,0	20,0	20,0
Takuupääoma	10,0	10,0	10,0	10,0
Arvonkorotusrahasto			2,5	2,5
	30,0	30,0	32,5	32,5
Vapaa				
Vapaat rahastot	75,8	72,3	75,8	72,3
Edellisten tilikausien voitto/tappio	0,2	0,2	-50,1	-36,6
Tilikauden voitto/tappio	4,5	4,1	-10,5	-9,4
	80,5	76,6	15,1	26,2
	110,5	106,6	47,6	58,7
Vähemmistöosuus			64,1	66,3
Varaukset				
Kertynyt poistoero	0,8	0,1	0,8	0,1
Vapaaehtoiset varaukset	76,9	115,3	93,8	131,6
	77,7	115,4	94,7	131,7
Vakuutustekninen vastuovelka				
Vakuutusmaksuvastuu	11 836,3	10 673,2	11 836,2	10 673,2
Korvausvastuu	5 894,8	5 490,0	5 894,8	5 490,0
	17 731,1	16 163,3	17 731,1	16 163,3
Velat				
Lainat rahoituslaitoksilta	0,2	0,2	0,2	0,2
Muut velat	10,6	3,9	9,2	4,2
	10,8	4,1	9,4	4,4
Saadut ennakot ja siirtovelat	138,9	294,2	141,1	296,0
	18 069,0	16 683,5	18 088,0	16 720,4

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Vakuutusyhtiön kirjanpitoa ja tilinpäätöstä säätelevät laki työeläkevakuutusyhtiöistä, vakuutusyhtiölaki, kirjanpito- ja osakeyhtiölaki ja sosiaali- ja terveysministeriön sekä vakuutusvalvontaviraston määräykset ja ohjeet.

Konsernitilinpäätös

Eläke-Fennian konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhtiöt, joissa konsernin osuus äänivallasta on yli puolet. Konsernitilinpäätökseen kuuluvat yhtiöt ja konsernirakenteen muutokset on esitelty liitetietona.

Konsernitilinpäätös on laadittu emo- ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien ja taseiden yhdistelminä. Sisäiset tuotot ja kulut, voitonjako, saamiset ja velat sekä keskinäinen osakeomistus on eliminoitu. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty vuoden aikana hankitut tytäryhtiöt hankintahetkestä lähtien. Myydyt tytäryhtiöt on yhdistelty luovutushetkeen saakka. Vähemmistön osuus tuloksesta ja omasta pääomasta on erotettu omaksi eräkseen.

Konsernin sisäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenotelmää käyttäen. Syntynyt konserniaktiiva on jaettu tytäryhtiöiden omaisuuserille niiden käypien arvojen sallimissa rajoissa. Konserniaktiiva poistetaan suunnitelman mukaan kuten vastaava omaisuuserä. Eräissä kohteissa on tehty tilikauden suunnitelman mukaisten poistojen lisäksi arvonalennuspoistoja. Konserniosakkeisiin aiemmin tehty arvonkorotukset on konsernitaseessa merkitty tytäryhtiön omistaman kiinteistön arvonkorotukseksi.

Osakkuusyhtiöt

Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia on Eläke-Fennian 40-prosenttisesti omistama osakkuusyhtiö, joka on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen.

Asunto- ja kiinteistöyhtiöitä ei ole käsitelty konsernitilinpäätöksessä osakkuusyhtiöinä, koska niiden vaikutus konsernin tulokseen ja vapaaseen omaan pääomaan on vähäinen.

Vakuutusmaksutulo

TEL-maksutulo määräytyy vakuutettujen TEL-kokonaispalkkasumman mukaan. Tilikauden aikana perittyä, palkkasumma-arvioon perustuvaa ennakkomaksua on oikaistu tilinpäätöksessä tarkistusmaksuarviolla. Tilikauden maksutuloon on kirjattu myös edellisen vuoden arvioidun ja toteutuneen tarkistusmaksun aiheuttamat erot.

YEL-vakuutusmaksutulo määräytyy yrittäjien työtulojen perusteella.

Korvauskulut

Korvauskulut muodostuvat eläkkeensaajille maksetuista eläkkeistä, kuntoutuskuluista, vastuunjakokorvauksista, korvaustoimintaan kohdistuvista liikekuluista sekä korvausvastuun muutoksesta.

Sijoitusten ja saamisten arvostus taseessa ja sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösisäisyydet on kirjattu tehdyillä poistoilla vähennettyyn ja arvonkorotuksilla lisättyyn hankintahintaan tai sitä alempan käypään arvoon. Vesivoimalan todennäköinen luovutushinta on johdettu pitkäaikaisen reaaliuottopohjaisen vuokrasopimuksen mukaisesta optiohinnasta, jolla vesivoimalan myyjällä on oikeus takaisinostoon vuokra-ajan päätyttyä. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden käyvät arvot on määritelty kohteittain sosiaali- ja terveysministeriön edellyttämällä tavalla perustuen ulkopuolisten auktorisoitujen kiinteistöarvioitsijoiden arviokirjoihin. Vuonna 1999 ostetut ja rakenteilla olevat kohteet on arvostettu hankinta-arvoonsa. Arava-

kiinteistöjen, joiden aravalaina loppuu viimeistään vuonna 2002, käyvät arvot on johdettu markkinahinnoista sosiaali- ja terveysministeriön määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Vuoden 2002 jälkeen vapautuvien aravakiinteistöjen käypinä arvoina on käytetty varovaisuusperiaatetta noudattaen asuntotuotantolain mukaista luovutuskorvaushintaa.

Kiinteistöihin tehty arvonalennukset on kirjattu tulosvaikutteisesti sijoitusten arvonalennuksiin.

Osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempan käypään arvoon. Osakkeisiin aiempina vuosina tehty arvonalennukset on palautettu osakkeiden arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon. Osakkeet on arvostettu keskihintamenotelmää käyttäen. Sijoituksiin kirjattujen käyttöomaisuusosakkeiden arvostus poikkeaa muista osakkeista. Käyttöomaisuusosakkeet on arvostettu taseessa hankintamenoon, koska tämän katsotaan vastaavan niiden käypää arvoa. Noteerattujen osakkeiden ja osuuksien käypinä arvoina on käytetty tilivuoden viimeistä saatavilla olevaa kaupankäyntikurssia. Noteeraamattomien osakkeiden käypänä arvona on käytetty hankintahintaa tai todennäköistä käypää arvoa.

Rahoitusmarkkinavälineisiin kuuluvat joukkovelkakirjalainat ja rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineiden tasearvona on hankintameno, jota on oikaistu nimellisarvon ja hankintameno jaksetetulla erotuksella. Nimellisarvon ja hankintameno erotus jaksotetaan korkotuoton vähennykseksi tai lisäykseksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Hankintameno sisällytetty vastaerien määrää on ilmoitettu taseen liitetiedoissa.

Ulkomaanrahanmääräiset saamiset on muutettu Suomen rahaksi Eu-

roopan Keskuspankin 30.12. noteeraamaan keskikurssiin. **Ulkomaanrahanmääräiset muut sijoitukset** on merkitty taseeseen hankinta-ajan kohdan kurssia käyttäen. Laskettaessa käyviä arvoja on käytetty 30.12. noteerattuja kursseja. Mikäli tilinpäätöspäivän käypä arvo on alkupeleistä hankintamenoa alempi, on sijoituksesta tehty arvonalennus. Tilikaudella syntyneet kohdistamatomat kurssierot on kirjattu sijoitustoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin ja kohdistettavat kurssierot on käsitelty arvonalennuksina tai arvonalennuksen oikaisuna.

Lainasaamiset, muut saamiset ja tal-letukset on arvostettu nimellisarvoon tai sitä alempana todennäköiseen arvoon.

Vakuutusmaksusaamiset koostuvat tarkistusmaksuarviosta ja tilivuoden päättyessä maksamattomina olevista erääntyneistä vakuutusmaksuista. Erääntyneistä vakuutusmaksuista maksusteelliseksi todetut sekä sellaisten yhtiöiden, joiden konkurssi on alkanut 1.1.1999 jälkeen, saamiset on kirjattu luottotappioksi.

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset on arvostettu kokonaisuutena suojattavan erän kanssa. Jos suojattavasta tase-erästä ei ole kirjattu arvomuutosta, ei myöskään suojaavasta sopimuksesta ole tehty tulosvaikutteista kirjausta tilinpäätökseen, ellei sen negatiivinen arvomuutos ylitä suojattavan erän positiivista muutosta. Kun suojattavasta kohteesta on kirjattu arvonalennuksen palautusta, on käytetyn johdannaisen arvomuutos kirjattu kokonaisuudessaan kuluksi. Suojaamistarkoituksessa tehdystä johdannaissopimuksesta syntyvät tuotot ja kulut on kirjattu pääsääntöisesti samaan tuloslaskelman erään kuin suojattavasta tase-erästä tai positiivista kirjattavat tuotot ja kulut on kirjattu.

Indeksisidonnaiset lainat on kirjattu joukkovelkakirjalainoihin nollakuponkilainasuutena ja optio-osuutena maksettuihin ennakkomaksuihin. Optio-osuus on arvostettu käyvän arvon perusteella ja nollakuponkilainasta kertyvät korot on tuloutettu vuosittain tasaisesti koko juoksuajana. Tuloutetut korot on kirjattu joukkovelkakirjalainan hankintameno oikaisuksi.

Varaukset ja verovelan käsittely

Vapaaehtoisista varauksista ei ole maksettu veroja. Mikäli varauksia tuloutetaan vain kulujen kattamiseksi, toimenpiteellä ei ole verovaiikutuksia. Verokanta 1999 oli 28 prosenttia.

Poistot

Kuluvan omaisuuden hankintameno on aktivoitu. Hankintameno on kirjattu vaikutusaikanaan suunnitelman mukaisina poistoina kuluksi. Hankintameno lisäksi poistoja on kirjattu myös kuluvan omaisuuden arvonorotuksista. Poistot on laskettu tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta käyttäen seuraavia taloudellisia käyttöaikoja:

Asuin-, toimisto- ja liikerakennukset, hotellit	50 v
Teollisuus- ja varastorakennukset	40 v
Rakennusten tekniset laitteet	10 v
Atk-ohjelmistot ja autot	5 v
Atk-laitteet	4 v
Kalusto	10 v
Konttorikoneet	7 v
Muut pitkävaikutteiset menot	10 v

Ennen vuotta 1981 hankituista rakennuksista on tehty elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaiset enimmäispoistot.

Liikekulut

Yhtiön liikekulut on jaettu toiminoille vakuutusvalvontaviraston ohjeiden mukaisesti liitetiedoissa esitetyllä tavalla.

Välittömät verot ja tilikauden ylijäämä

Tuloslaskelmassa tilikauden verot ovat erillään edellisten tilikausien veroista. Tilikauden veroina on kirjattu tilikauden tuloksen perusteella määräytyvä vero suoriteperusteisesti. Saatuihin ulkomaisiin osinkoihin liittyvä lähdeveron hyvitys on kirjattu sijoitustoiminnan tuottoihin. Ulkomaisten osakkeiden osingoista maksettu lähdevero on käytetty tuloveron vähennyksenä ennen yhtiöveron hyvitystä. Saatuihin osinkoihin liittyvä yhtiöveron hyvitys on kirjattu sijoitustoiminnan tuottoihin. Yhtiöveron ja lähdeveron hyvityksistä on erittelyt liitetiedoissa. Yhtiöveron ja lähdeveron hyvityksiä ei

ole kirjattu verovuodelta määrättävän tuloveron määrää suurempana.

Eläke-Fennian tilikauden ylijäämä määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien Eläke-Fennian hakemien laskuperusteiden mukaisesti.

Eläkejärjestelyt

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TEL-vakuutuksin. Lisäeläketurva on järjestetty osalle henkilöstöä TEL-lisäeläkevakuutuksella. Toimitusjohtajalla, varatoimitusjohtajilla sekä hallituksen nimittämällä Eläke-Fenniaan työsuhhteessa olevilla johtajilla on oikeus siirtyä vanhuuseläkkeelle 60 vuotta täytettyään. Eläkevakuutusmaksut on kirjattu suoriteperusteisesti.

Vakuutustekninen vastuuvetka

Vakuutus sopimuksista aiheutuva vastuu on kirjattu vastuuvetaksi. Se koostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta. Vastuuvetka lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Vakuutusmaksuvastuuseen sisältyy osittamaton lisävakuutusvastuu, joka luetaan mukaan toimintapääomaan.

Toimintapääoma

Vakuutusyhtiön vakavaraisuuden mittarina käytetään toimintapääomaa, jolla tarkoitetaan käypään arvoon arvostettujen varojen ja velkojen erotusta. Vastuuvetkaan ei tällöin lueta osittamatonta lisävakuutusvastuuta. Toimintapääoman ja oman pääoman on täytettävä työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa säädetty vaatimukset.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TUOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Mmk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
VAKUUTUSMAKSUTULO				
Ensivakuutus				
TEL:n mukainen perusvakuutus				
Työnantajan osuus	2 055,5	4 288,1	2 055,5	4 288,1
Työntekijän osuus	575,1	1 199,7	575,1	1 199,7
Vastuuvajauksen kuolettamiseksi peritty lisämaksu *)	49,9	99,9	49,9	99,9
	2 680,5	5 587,7	2 680,5	5 587,7
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	11,9	58,7	11,9	58,7
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	329,6	315,9	329,6	315,9
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	0,3	0,9	0,3	0,9
Valtion eläkerahastoon suoritettava siirtymämaksu	-3,6	-3,2	-3,6	-3,2
	3 018,6	5 960,0	3 018,6	5 960,0
Jälleenvakuutus		0,1		0,1
Kokonaisvakuutusmaksutulo	3 018,6	5 960,1	3 018,6	5 960,1
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	-46,1	-32,3	-46,1	-32,3
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	2 972,6	5 927,8	2 972,6	5 927,8
Jälleenvakuuttajien osuus		-4,0		-4,0
Vakuutusmaksutulo yhteensä	2 972,6	5 923,8	2 972,6	5 923,8
*) sisältää työnantajan ja työntekijän osuuden				
MAKSETUT KORVAUKSET				
Ensivakuutus				
Maksettu eläkkeensaajille				
TEL:n mukainen perusvakuutus	2 076,9	4 611,4	2 076,9	4 611,4
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	95,8	306,3	95,8	306,3
YEL:n ja MYEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	363,9	365,5	363,9	365,5
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	3,4	3,7	3,4	3,7
	2 539,9	5 287,0	2 539,9	5 287,0
Maksettu/saatu vastuunjakokorvauksia				
TEL-eläkkeet	-77,6	-360,2	-77,6	-360,2
YEL-eläkkeet	-39,0	-41,3	-39,0	-41,3
	-116,6	-401,6	-116,6	-401,6
Jälleenvakuutus		-0,1		-0,1
	2 423,4	4 885,4	2 423,4	4 885,4
Korvaustoiminnon hoitokulut	22,5	41,4	22,5	41,4
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut	1,1	2,9	1,1	2,9
Maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta	2 446,9	4 929,6	2 446,9	4 929,6
Jälleenvakuuttajien osuus		-2,1		-2,1
Maksetut korvaukset yhteensä	2 446,9	4 927,5	2 446,9	4 927,5

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Mmk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
SJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTON ERITTELY				
Sijoitustoiminnan tuotot				
Tuotot sijoituksista yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus				
Osinkotuotot		12,4		12,4
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Korkotuotot				
Konserniyhtiöt	37,5	83,2		
Muut	0,2	5,9	4,8	50,6
Muut tuotot	183,2	325,8	198,3	338,0
	221,0	414,9	203,1	388,6
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	74,2	190,7	74,2	190,7
Korkotuotot	615,2	1 468,9	628,6	1 468,9
Muut tuotot	5,1	1,4	5,1	1,4
	694,5	1 661,0	707,9	1 661,0
Yhteensä	915,5	2 088,4	911,0	2 062,0
Palautuneet arvonalennukset	34,8	25,4	34,8	25,4
Myyntivoitot	537,4	4 822,1	524,3	4 825,5
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	1 487,6	6 935,9	1 470,1	6 912,9
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösijoituksista	-101,3	-212,3	-55,7	-152,6
Kulut muista sijoituksista	-26,3	-98,3	-26,2	-95,9
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut	-9,0	-13,6	-9,0	-16,0
	-136,6	-324,2	-90,9	-264,5
Arvonalennukset ja poistot				
Arvonalennukset	-78,3	-173,4	-80,7	-191,2
Rakennusten suunnitelmapoistot	-2,3	-14,4	-44,7	-46,9
	-80,7	-187,8	-125,4	-238,1
Myyntitappiot	-124,1	-11,2	-124,1	-11,2
Yhteensä	-341,3	-523,2	-340,3	-513,8
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua	1 146,3	6 412,7	1 129,8	6 399,1
Sijoitusten arvonkorotuksen oikaisu		-4,2		-4,2
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	1 146,3	6 408,4	1 129,8	6 394,9
Osinkotuottoihin sisältyvä lähdeveron hyvitys	0,8		0,8	
Osinkotuottoihin sisältyvä yhtiöveron hyvitys	6,3	23,7	6,3	23,7

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT**Emoyhtiö****Konserni**

Mmk	1999	1998	1999	1998
KOKONAISLIIKEKULUT TOIMINNOITTAIN				
Maksetut korvaukset	22,5	41,4	22,5	41,4
Liikekulut	80,4	114,2	80,4	114,2
Sijoitustoiminnan liikekulut	15,9	23,5	18,9	23,5
Yhteensä	118,8	179,1	121,8	179,1
TOIMINTOKOHTAISET POISTOT				
Maksetut korvaukset	0,9	1,5	0,9	1,5
Liikekulut	2,3	3,7	2,3	3,7
Sijoitustoiminnan kulut	0,6	0,8	0,6	0,8
Yhteensä	3,8	6,0	3,8	6,0
HENKILÖSTÖKULUT				
Palkat ja palkkiot	40,7	60,6	42,1	60,6
Luontoisetujen raha-arvo	1,2	1,9	1,2	1,9
Eläkekulut	10,5	21,4	10,8	21,4
Muut henkilösivukulut	5,3	10,0	5,5	10,0
Yhteensä	57,7	94,0	59,6	94,0
Hallitukselle, hallintoneuvostolle ja toimitusjohtajalle suorittavat palkat ja palkkiot	1,9	2,4	1,9	2,4
Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille ei ole annettu eläkesitoumuksia, lukuunottamatta toimitusjohtajaa, jolla on oikeus siirtyä eläkkeelle 60 vuotiaana.				
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	198	310	207	310
TULOSLASKELMAN ERÄ LIIKEKULUT				
Vakuutusten hankintamenot				
ensivakuutuksen palkkiot	3,0	1,5	3,0	1,5
muut vakuutusten hankintamenot	22,9	20,6	22,9	20,6
	25,9	22,2	25,9	22,2
Vakuutusten hoitokulut	32,6	56,8	32,6	56,8
Hallintokulut	21,9	35,2	21,9	35,2
Yhteensä	80,4	114,2	80,4	114,2

TASEEN LIITETIEDOT

SIJOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO

Emoyhtiö

Mmk	Jäljellä oleva han- kintameno 1999	Kirjanpito- arvo 1999	Käypä arvo 1999	Jäljellä oleva han- kintameno 1998	Kirjanpito- arvo 1998	Käypä arvo 1998
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	425,5	434,8	439,5	394,5	403,8	414,1
Konserniyhtiöosakkeet	606,7	737,7	900,8	642,6	773,6	915,0
Muut kiinteistöosakkeet	245,9	245,9	263,2	195,5	195,5	212,8
Lainasaamiset konserni- yrittäjästä	670,2	670,2	670,2	632,1	632,1	632,1
Saamiset kiinteistöyhtiöiltä	45,3	45,3	45,3	34,2	34,2	34,2
Yritykset, joissa on merkittävä omistusosuus						
Osakkeet ja osuudet	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	3 070,8	3 091,7	6 029,1	1 718,4	1 746,1	2 462,7
Rahoitusmarkkinavälineet	9 935,7	9 935,7	9 956,7	9 622,5	9 622,5	10 467,0
Kiinnelainasaamiset	616,4	616,4	616,4	695,7	695,7	695,7
Muut lainasaamiset	996,9	996,9	996,9	1 088,6	1 088,6	1 088,6
Talletukset	72,6	72,6	72,6	67,0	67,0	67,0
Indeksiin sidotun lainan optio-osuus	38,1	38,1	65,8	29,6	29,6	39,0
	16 784,0	16 945,2	20 116,5	15 180,8	15 348,7	17 088,1
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korko- tuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta	-207,2			-217,7		
Kirjanpitoarvo sisältää tulou- tettuja arvonkorotuksia		161,2			167,9	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			3 171,3			1 739,5

SIJOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO

Konserni

Mmk	Jäljellä oleva han- kintameno 1999	Kirjanpito- arvo 1999	Käypä arvo 1999	Jäljellä oleva han- kintameno 1998	Kirjanpito- arvo 1998	Käypä arvo 1998
Kiinteistösjoiutukset						
Kiinteistöt	1 902,9	1 912,2	2 103,5	1 884,4	1 893,6	2 045,7
Muut kiinteistöosakkeet	262,2	262,2	279,4	200,2	200,2	217,5
Saamiset kiinteistöyhtiöiltä	0,9	0,9	0,9	0,5	0,5	0,5
Yritykset, joissa on merkittävä omistusosuus						
Osakkeet ja osuudet	62,1	62,1	62,1	60,0	60,0	60,0
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	3 074,5	3 095,5	6 032,8	1 722,3	1 749,9	2 462,7
Rahoitusmarkkinavälineet	9 935,7	9 935,7	9 956,7	9 622,5	9 622,5	10 469,8
Kiinnelainasaamiset	616,4	616,4	616,4	695,7	695,7	695,7
Muut lainasaamiset	996,9	996,9	996,9	1 088,6	1 088,6	1 088,6
Talletukset	72,6	72,6	72,6	67,0	67,0	67,0
Indeksiin sidotun lainan optio-osuus	38,1	38,1	65,8	29,6	29,6	39,0
	16 962,2	16 992,4	20 187,2	15 370,8	15 407,7	17 146,5
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korko- tuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta	-207,2			-217,7		
Kirjanpitoarvo sisältää tulou- tettuja arvonorotuksia		30,2			37,0	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			3 194,8			1 738,8

KIINTEISTÖSIJOITUSTEN MUUTOKSET

Emoyhtiö

Mmk	Raken-	Maa- ja vesi-	Laina-	Raken-	Maa- ja vesi-	Laina-
	nukset	alueet sekä	saamiset	nukset	alueet sekä	saamiset
	1999	kiinteistö- osakkeet 1999	konserni- yrityksiltä 1999	1998	kiinteistö- osakkeet 1998	konserni- yrityksiltä 1998
Hankintameno 1.1.	436,1	1 153,7	666,3	1 592,9	2 658,7	2 753,3
Lisäykset	17,4	101,5	138,2	72,6	73,0	104,7
Vähennykset		-60,3	-89,0	-1 229,4	-1 578,0	-2 191,8
Hankintameno 31.12.	453,6	1 194,9	715,4	436,1	1 153,7	666,3
Arvonkorotukset 1.1.	9,3	131,0		444,1	316,1	
Lisäykset						
Vähennykset				-434,8	-185,1	
Arvonkorotukset 31.12.	9,3	131,0		9,3	131,0	
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 1.1.	-44,8	-312,4		-130,2	-590,7	
Suunnitelmapoistot/arvon- alennukset ja palautuneet arvonlennukset	-10,3	-2,7		85,4	278,3	
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 31.12.	-55,1	-315,0		-44,8	-312,4	
Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen/arvon- alennusten jälkeen 31.12.	407,7	1 010,8	715,4	400,6	972,3	666,3
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 1.1.				-36,9		
Suunnitelman ylittävät/ alittavat poistot				36,9		
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 31.12.				0,0		
Rakennusten arvo kokonais- poistojen jälkeen 31.12	407,7			400,6		
OMASSA KÄYTTÖSSÄ OLEVAT KIINTEISTÖT JA KIINTEISTÖOSAKKEET	1999	1998				
Jäljellä oleva hankintameno	110,1	76,5				
Kirjanpitoarvo	110,1	76,5				
Käypä arvo	111,5	77,0				

KIINTEISTÖSIJOITUSTEN MUUTOKSET

Konserni

Mmk	Raken-	Maa- ja vesi-	Laina-	Raken-	Maa- ja vesi-	Laina-
	nukset	alueet sekä	saamiset	nukset	alueet sekä	saamiset
	1999	1999	konserni- yrityksiltä 1999	1998	1998	konserni- yrityksiltä 1998
Hankintameno 1.1.	1 765,1	577,7	0,5	5 210,5	1 347,9	670,3
Lisäykset	151,0	95,9	0,4	167,8	79,5	0,5
Vähennykset	-122,6	-16,7	0,0	-3 613,3	-849,7	-670,3
Hankintameno 31.12.	1 793,5	656,9	0,9	1 765,1	577,7	0,5
Arvonkorotukset 1.1.	9,3			444,1	12,5	
Lisäykset						
Vähennykset				-434,8	-12,5	
Arvonkorotukset 31.12.	9,3			9,3	0,0	
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 1.1.	-227,6	-30,6		-483,8	-34,0	
Suunnitelmapoistot/arvon- alennukset ja palautuneet arvonlennukset	-27,1			256,3	3,4	
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 31.12.	-254,7	-30,6		-227,6	-30,6	
Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen/arvon- alennusten jälkeen 31.12.	1 548,1	626,3	0,9	1 546,8	547,1	0,5
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 1.1.				-36,9		
Suunnitelman ylittävät/ alittavat poistot				36,9		
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 31.12.				0,0		
Rakennusten arvo kokonais- poistojen jälkeen 31.12	1 548,1			1 546,8		

Emoyhtiö

Mmk	1999	1998
-----	------	------

SIJOITUKSET YRITYKSIIN, JOISSA
ON MERKITTÄVÄ OMISTUSOSUUS

Osakkeet ja osuudet

Alkuperäinen hankintameno 1.1.	60,0	375,5
Lisäykset		60,0
Vähennykset		-367,7
Siirrot		-7,8
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.	60,0	60,0

Osakkeet ja osuudet

	Osuus kaikista osakkeista	äänistä	Kirjan- pitoarvo
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia	40,0%	40,0%	60,0

MUUT SIIJOITUKSET

Emoyhtiö

Mmk	Osuus kaikista osakkeista	äänistä	Kirjanpitoarvo 31.12.1999
Kotimaiset osakkeet ja osuudet			
Alma Media Oyj	0,6%	0,6%	15,0
Amer-Yhtymä Oyj	0,4%	0,0%	9,8
Asko Oyj	0,7%	0,7%	17,2
Aspocomp Group Oyj	0,5%	0,5%	4,1
Comptel Oyj	0,3%	0,3%	7,9
Eimo Oyj	0,9%	0,3%	10,0
Finnair Oyj	0,1%	0,1%	3,1
Finnlines Oyj	0,4%	0,4%	9,2
Fiskars Oyj Abp	1,4%	0,2%	16,7
Fortum Oyj	0,3%	0,3%	66,4
F-Secure Oyj	0,2%	0,2%	5,0
Hackman Oyj Abp	0,7%	0,2%	3,2
Hartwall Oyj Abp	0,3%	0,1%	8,7
Helsingin Puhelin Oyj	0,1%	0,1%	13,2
HPY Holding-HTF Holding Oyj	0,6%	0,6%	53,4
Huhtamäki Van Leer Oyj	0,4%	0,4%	25,2
Instrumentarium Oyj	0,6%	0,6%	19,5
Janton Oyj	0,6%	0,6%	3,3
Jot Automation Group Oyj	0,4%	0,4%	15,2
Kauppakaari Oy	1,3%	1,3%	4,0
KCI Konecranes International Oyj	0,4%	0,4%	7,2
Kemira Oyj	0,4%	0,4%	19,5
Kesko Oyj	0,4%	0,1%	23,0
Kone Oyj	0,3%	0,1%	11,7
Lassila & Tikanoja Oyj	1,2%	1,2%	20,4
Lännen Tehtaat Oy	0,8%	0,8%	3,3
Mandatum Pankki Oyj	0,6%	0,6%	6,2
Merita Oyj	0,3%	0,3%	76,9
Metra Oyj Abp	0,4%	0,1%	22,2
Metso Oyj	0,4%	0,4%	45,3
Metsä-Serla Oyj	0,2%	0,0%	12,7
Nokia Oyj	0,1%	0,1%	128,5
Nokian Renkaat Oyj	0,4%	0,4%	4,6
Novo Group Oyj	0,7%	0,7%	7,1
Orion-yhtymä Oyj	0,5%	0,4%	40,2
Outokumpu Oyj	0,3%	0,3%	28,9
Partek Oyj Abp	0,3%	0,3%	8,3
Perlos Oyj	0,4%	0,4%	16,5
Pohjola-Yhtymä Vakuutus Oyj	0,2%	0,0%	23,8
Raisio Yhtymä Oyj	0,3%	0,1%	13,2
Rapala Normark Oyj	0,9%	0,9%	7,8
Rautaruukki Oyj	0,3%	0,3%	13,3
Rocla Oy	0,2%	0,2%	0,3
Sanitec Oyj	0,3%	0,3%	13,8
Sanoma-WSOY Oyj	0,3%	0,1%	24,2
Sonera-Yhtymä Oyj	0,4%	0,4%	266,6
Stockmann Oyj Abp	0,7%	0,1%	24,3
Stora Enso Oyj	0,2%	0,2%	83,5
Talentum Oyj	0,7%	0,7%	7,3
Tamfelt Oyj	0,4%	0,1%	1,4
Tampereen Puhelin Oyj	0,4%	0,4%	6,7
Tamro-Yhtymä Oyj	0,5%	0,5%	10,2
Technopolis Oulu Oyj	0,6%	0,6%	1,0
Teleste Oyj	0,9%	0,9%	7,3
Tietoenator Oyj	0,4%	0,4%	41,9

MUUT SIIJOITUKSET

Emoyhtiö

Mmk	Osuus kaikista osakkeista	äänistä	Kirjanpitoarvo 31.12.1999
Tieto-X Oyj	1,2%	1,2%	2,7
Tulikivi Oyj	1,3%	0,4%	1,1
UPM-Kymmene Oyj	0,2%	0,2%	78,6
Vahto Group Plc Oyj	3,8%	0,4%	2,6
Vaisala Oyj	1,3%	0,2%	19,3
Vakuutusyhtiö Sampo Oyj	0,4%	0,4%	44,8
Fibrogen Europe	1,8%	1,8%	5,0
Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy	0,5%	0,0%	0,1
Isoperla Oy	16,0%	16,0%	5,0
Metorex International Oy	1,7%	1,7%	0,4
Midinvest	10,9%	10,9%	3,0
SSH	0,7%	0,7%	5,9
Eläkesysteemi Oy Ab	19,0%	19,0%	0,6
Octel Oy	9,1%	9,1%	2,0
Vakuutusosakeyhtiö Garantia	3,7%	3,7%	9,0
Euro-osakkeet			
Koninklijke Ahold NV, Alankomaat			19,2
Allianz Ag, Saksa			27,4
Assicurazioni Generali Spa, Italia			23,5
Axa Sa, Ranska			20,2
Banco de Santander, Espanja			15,1
Carrefour Supermarche Sa, Ranska			16,5
Daimlerchrysler, Saksa			20,7
Deutsche Telekom Ag NPV, Saksa			31,1
Deutschebank Ag, Saksa			14,0
France Telecom, Ranska			17,6
Groupe Danone, Ranska			10,3
Ing Group, Alankomaat			17,3
Mannesmann AG, Saksa			21,0
Royal Dutch Petroleum, Alankomaat			41,7
Siemens, Saksa			12,1
STMicroelectronics N.V., Alankomaat			4,9
Suez Lyonnaise Eur10 Ords, Ranska			22,7
Telefonica De Esp, Espanja			17,0
Telecom Italia Mobile SpA, Italia			9,0
Total Fina SA, Ranska			19,6
Unilever NV, Alankomaat			14,0
Ulkomaiset osakkeet			
Ericsson Tel Ab, Ruotsi			28,1
BP Amoco, Iso-Britannia			44,2
Barclays Ord GBP1, Iso-Britannia			18,4
HSBC Holdings GBP, Iso-Britannia			25,9
British Telecommunications Plc, Iso-Britannia			28,1
Nestle Sa Regd, Sveitsi			23,0
Novartis Ag Regd, Sveitsi			25,5
Glaxo Wellcome Plc, Iso-Britannia			31,3
Lloyds Tsb Plc, Iso-Britannia			22,2
Vodafone Airtouch, Iso-Britannia			38,3
Credit Suisse Group CHF20 Redg, Sveitsi			12,4
Roche Hldgs Ag Genusscheine Np, Sveitsi			24,1
UBS Ag CHF20 Regd Shares, Sveitsi			24,7

MUUT SIOITUKSET

Mmk	Osuus kaikista osakkeista	äänistä	Emoyhtiö Kirjanpitoarvo 31.12.1999
Ulkomaiset sijoitusrahastot			
Acces Capital LP, Iso-Britannia			3,0
European Fund Investemen Uk, Iso-Britannia			2,1
Pääomarahastot			
Aboa Venture II Ky			0,5
Bio Fund Ventures I Ky			9,8
Bio Fund Ventures II			0,1
Finnmezzanine Rahasto I Ky			6,8
Finnmezzanine Rahasto II Ky			5,9
Finnventure Rahasto III Ky			8,0
Finnventure Rahasto V			2,1
Forenia Venture Rahasto I Ky			3,6
Garantia Pk-Lainarahasto Ky I			1,1
Garantia Pk-Lainarahasto Ky II			9,0
Kareliaventure Rahasto Ky			0,1
Nordic Mezzanine Fund I Ky			14,2
Profita Fund I Ky			6,6
Promotion Capital I Ky			1,2
Savon Kasvurahasto I Ky			0,6
SKF 99-Rahasto Ky			4,2
Telecomia Venture I			3,6
Osakerahastot			
Alfred Berg Small Cap Europe			20,0
Carnegie Medical			15,0
Fondita Nordic Small Cap			7,5
Japan Momentum			29,7
Mandatum Aasia			40,0
Mandatum Global			137,0
Merita Pro Eurooppa			50,0
Merita Pro Global Equity			46,7
Mosais Asianrenaissanc Capit			79,6
MSCI Index Japan			23,6
MSCI World Index Europe Funds			130,0
Opstock Euro Index			11,9
Opstock Global Equity			25,0
S&P 500 Equity Index Fund			82,6
Tactical Allocation Fund			29,8
Takuuosuus			
Keskinäinen yhtiö			
Yrittäjänvakuutus-Fennia			20,0
			3 091,7

AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

Mmk				Emoyhtiö
	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä 1999
Hankintameno 1.1.	5,6	41,3	0,1	47,0
Hankinnat	0,5	7,5	1,6	9,7
Myynnit ja romutukset		-0,6		-0,6
Hankintameno 31.12.	6,1	48,2	1,8	56,0
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	4,7	31,5		36,2
Suunnitelmapoistot	0,3	3,5		3,8
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	5,0	35,0		40,0
Hankintameno suunnitelmapoistojen jälkeen 31.12.	1,1	13,2	1,8	16,1
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 1.1.		-0,1		-0,1
Suunnitelman ylittävät/ alittavat poistot		-0,6		-0,6
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 31.12.		-0,8		-0,8
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	1,1	12,4	1,8	15,3

AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

Mmk				Konserni
	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä 1999
Hankintameno 1.1.	5,6	41,3	0,1	47,0
Hankinnat	0,5	7,7	1,6	9,8
Myynnit ja romutukset		-0,6		-0,6
Hankintameno 31.12.	6,1	48,4	1,8	56,2
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	4,7	31,5		36,2
Suunnitelmapoistot	0,3	3,5		3,8
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	5,0	35,0		40,0
Hankintameno suunnitelmapoistojen jälkeen 31.12.	1,1	13,4	1,8	16,2
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 1.1.		-0,1		-0,1
Suunnitelman ylittävät/ alittavat poistot		-0,7		-0,7
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 31.12.		-0,8		-0,8
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	1,1	12,6	1,8	15,4

Mmk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
MUUT LAINASAAMISET VAKUUDEN MUKAAN ERITELTYNÄ				
Pankkitakaus	497,4	555,4	497,4	555,4
Luottovakuutus	366,6	437,3	366,6	437,3
Muu vakuus	132,9	95,8	132,9	95,8
Jäljellä oleva hankintameno	996,9	1 088,6	996,9	1 088,6
ELÄKELAINASAAMISTEN YHTEISMÄÄRÄ				
Muut kiinnelainasaamiset	216,9	293,2	216,9	293,2
Muut lainasaamiset	721,6	990,7	721,6	990,7
Jäljellä oleva hankintameno	938,4	1 284,0	938,4	1 284,0
VAPAAEHTOISET VARAUKSET				
Luottotappiovaraus 1.1.	115,3	115,3	115,3	115,3
Vähennys (-) / lisäys (+)	-38,4		-38,4	
	76,9	115,3	76,9	115,3
Poistoero 1.1.	0,1	36,9	0,1	36,9
Vähennys (-) / lisäys (+)	0,6	-36,8	0,6	-36,8
	0,8	0,1	0,8	0,1
Muut vapaaehtoiset varaukset 1.1.			16,3	16,3
Vähennys (-) / lisäys (+)			0,7	
			17,0	16,3
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	77,7	115,4	94,7	131,7

Mmk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999		1999	
OMA PÄÄOMA				
Sidottu				
Pohjarahasto		20,0		20,0
Takuupääoma		10,0		10,0
Arvonkorotusrahasto		0,0	30,0	2,5
				32,5
Vapaa				
Vapaat rahastot 1.1.	72,3			72,3
Siirto vuoden 1998 voitosta	3,5	75,8		3,5
				75,8
Edellisten tilikausien voitto/tappio 1.1.	4,3			-46,1
Käytetty tilikauden aikana	-4,1			-4,1
Tilikauden voitto/tappio	4,5	4,7	80,5	-8,4
				-58,6
				17,3
Oma pääoma yhteensä			110,5	49,7
TAKUUPÄÄOMA				
	Lukumäärä	Kirjanpito- arvo	Lukumäärä	Kirjanpito- arvo
Keskinäinen yhtiö				
Yrittäjänvakuutus-Fennia	10	10,0	10	10,0
TOIMINTAPÄÄOMA				
	1999	1998		
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	110,0	106,0		
Vapaaehtoiset varaukset ja kertynyt poistoero	77,7	115,4		
Omaisuuksien käyrien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	3 170,8	1 739,5		
Osittamaton lisävakuutusvastuu	1 580,6	952,5		
Aineettomat hyödykkeet	-1,1	-0,9		
	4 938,1	2 912,5		
Työeläkevakuutusyhtiölain 17 §:n toimintapääoman vähimmäismäärä	1 153,0	452,5		

LIKEPÄÄOMAVIRTALASKELMA

Mmk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
Varojen lähteet				
Tulorahoitus				
Tappio ennen korkokuluja, satunnaiseriä, varauksia ja veroja	-25,6	-9,0	-42,1	-22,5
Konsernirakenteen muutos				
Tytäryhtiöt				54,1
Osakkuusyhtiöt				-230,4
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta			2,1	
Sijoitusten vähennys (netto)		32 049,4		32 297,8
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden vähennys (netto)		14,8		14,8
Oikaisuerät				
Vastuuvelan muutokset	1 615,5	-33 916,8	1 615,5	-33 916,8
Sijoitusten arvonalennukset ja arvonorotukset	45,9	166,6	90,6	213,5
Poistot	4,4	6,2	4,5	6,2
Pääomarahoitus				
Vähemmistöosuuden lisäys				-111,1
Varojen lähteet yhteensä	1 640,2	-1 688,8	1 670,6	-1 694,5
Varojen käyttö				
Voitonjako				
Verot	7,7	23,7	7,7	23,7
Muu voitonjako	0,6	0,3	0,6	0,3
	8,2	24,0	8,2	24,0
Sijoitukset				
Sijoitusten lisäys (netto)	1 634,0		1 666,8	
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden lisäys (netto)	9,7		9,9	
	1 643,7	0,0	1 676,7	0,0
Varojen käyttö yhteensä	1 651,9	24,0	1 685,0	24,0
Liikepääoman lisäys/vähennys	-11,7	-1 712,8	-14,4	-1 718,5
Liikepääoman muutos				
Saamisten muutos	-127,1	-45,4	-134,0	-43,2
Rahojen ja pankkisaamisten muutos	-9,3	-9,5	-9,1	-9,5
Siirtosaamisten muutos	-23,8	-1 964,6	-21,2	-1 968,2
Velkojen muutos	-6,7	42,3	-5,0	37,0
Siirtovelkojen muutos	155,2	264,4	154,9	265,5
Liikepääoman lisäys/vähennys	-11,7	-1 712,8	-14,4	-1 718,5

KONSERNIRAKENNE 31.12.1999**Konserniin kuuluvat uusina yhtiöinä:**

Asunto Oy Järvenpään Sahankaari 13
 Kiinteistö Oy Turun Varusmestarintie 26
 Kiinteistö Oy Vihdin Peräsimentie 5

Konserniin kuuluvat lisäksi seuraavat yhtiöt:

Asunto Oy Bulevardi 32
 Asunto Oy Espoon Aallonrivi
 Asunto Oy Espoon Kalaonntie 3
 Asunto Oy Espoon Lansantie 3
 Asunto Oy Espoon Perkkäänkuja 3
 Asunto Oy Espoon Puistopiha
 Asunto Oy Helsingin Kokkokalliontie 1
 Asunto Oy Helsingin Rakentajantie 10
 Asunto Oy Järvenpään Alhonrinne
 Asunto Oy Kaarenkunnas
 Asunto Oy Kilonkallionkuja 5
 Asunto Oy Konalantie 14
 Asunto Oy Nupukivenkallio
 Asunto Oy Pitäjänmäentie 35
 Asunto Oy Slottsveden
 Asunto Oy Tykkikuja 7
 Asunto Oy Vantaan Pakkalanportti
 Asunto Oy Viikinsankari
 Asunto Oy Väinämöisenkatu 3
 Kiinteistö Oy Espoon Kurjenkellontie 5
 Kiinteistö Oy Haapaniemenkatu 5

Kiinteistö Oy Henrikintie 5
 Kiinteistö Oy Hyvinkään Torikatu 3-5
 Kiinteistö Oy Isoistentie 7
 Kiinteistö Oy Kerkkolankatu
 Kiinteistö Oy Konalatera
 Kiinteistö Oy Kotkankallionkatu 27
 Kiinteistö Oy Kuopion Valtakulma
 Kiinteistö Oy Kärsämäentie 2 b
 Kiinteistö Oy Käsityökatu 22
 Kiinteistö Oy Latokartanontie 4
 Kiinteistö Oy Linnanrakentajantie 4
 Kiinteistö Oy Muovipyörä
 Kiinteistö Oy Muurametsä
 Kiinteistö Oy Nahkatontti
 Kiinteistö Oy Niinistökatu 1
 Kiinteistö Oy Niinistökatu 3
 Kiinteistö Oy Nurmikulma
 Kiinteistö Oy Pakkalan Kartanonkoski 10
 Kiinteistö Oy Pakkalan Kartanonkoski 9
 Kiinteistö Oy Palopellonkatu 11
 Kiinteistö Oy Palopellonkatu 7

Kiinteistö Oy Pihatörmä
 Kiinteistö Oy Pitkäsillanranta 3
 Kiinteistö Oy Por-Can
 Kiinteistö Oy Päivöläntie 72
 Kiinteistö Oy Salon Örninkatu 10
 Kiinteistö Oy Takalankuja 2
 Kiinteistö Oy Takkatie 1
 Kiinteistö Oy Tampereen Harjuntausta 12
 Kiinteistö Oy Tanelinkuja
 Kiinteistö Oy Tullintorni
 Kiinteistö Oy Valuraudankuja 1
 Kiinteistö Oy Vanha Yhdystie 10
 Kiinteistö Oy Vantaan Mestarin-Varma
 Kiinteistö Oy Vantaan Tiilitie 11
 Kiinteistö Oy Vantaan Tuupakankuja 1
 Kiinteistö Oy Vapaalantie 8
 Kiinteistö Oy Yliopistonkatu 34
 Kiinteistö Oy Yrittäjänkatu 2-4
 Kiinteistö-Fennia Oy
 Ristimäen teollisuustalo Oy
 Oy Tammer Ab

Konsernista poistuiivat seuraavat yhtiöt:

Kiinteistö Oy Alasintie 12
 Kiinteistö Oy Järvihaantie
 Kiinteistö Oy Kotkankallionkatu 23
 Kiinteistö Oy Perkkään Upseerinkatu

Helsingissä maaliskuun 21. päivänä 2000

HALLITUS

Eero Lehti

Jalo Paananen

Risto Kausto
toimitusjohtaja

Pertti Parmanne

Ilkka Joenpalo

Heikki Kauppi

Olavi Nieminen

Heikki Ropponen

Seppo Saarelainen

Pekka Sairanen

Lasse Heiniö, SHV
Vakuutusyhtiölain 18 luvun
8 §:n mukainen vakuutus-
matemaatikko

VIRALLINEN TILINPÄÄTÖS

Yhtiön virallinen tilinpäätös sekä konsernin tilinpäätös ovat
nähtävissä Eläke-Fennian pääkonttorissa,
Kansakoulukuja 1, Helsinki.

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Keskinäisen vakuutusyhtiön Eläke-Fennian omistajille

Olemme tarkastaneet Keskinäisen vakuutusyhtiön Eläke-Fennian kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. – 31.12.1999. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelmat, taseet ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Allekirjoittaneen Risto Järvisen, KHT, johdolla on tilivuoden aikana ja sen päätyttyä suoritettu kirjanpidon ja hallinnon jatkuvaa tarkastusta, josta on annettu erillinen valvontatarkastuskertomus.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu

riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, että tilinpäätös on oleellisilta osin oikein laadittu. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta työeläkevakuutusyhtiölain, vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaista sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaista tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys ylijäämän käsittelystä on vakuutusyhtiölain mukainen.

Helsingissä huhtikuun 4. päivänä 2000

Risto Järvinen
KHT

Kristian Hallböck
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Keskinäisen vakuutusyhtiön Eläke-Fennian hallintoneuvosto on käsitellyt yhtiön vuoden 1999 tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen sekä tilintarkastuskertomuksen. Hallintoneuvostolla ei ole niiden johdosta huomauttamista.

Hallintoneuvosto esittää yhtiökokoukselle, että tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vahvistettaisiin ja hallituksen ehdotus tilikauden ylijäämän käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Helsingissä huhtikuun 12. päivänä 2000

Hallintoneuvoston puolesta

Markku Koskenniemi
hallintoneuvoston puheenjohtaja

YRITYSANALYYSI

Keskeisimmät yhtiön tilaa kuvaavat tunnusluvut ovat sijoitustoiminnan tulos, hoitokustannustulos ja yhtiön vakavaraisuus eli toimintapääoma. Eläkeyhtiöt ovat sopineet keskuudessaan yhtenäisistä tunnusluvuista,

joihin kuuluvat edellisten lisäksi tehokkuutta, asiakashyvytyksiä, volyymeja ja sijoitusten tuottoja kuvaavat tunnusluvut.

Vuosien 1995–1997 osalta esitettävät

luvut ovat pääsääntöisesti Eläke-Varman toimintaa kuvaavia tunnuslukuja ja vuoden 1998 osalta esitetään vertailutietona myös pro forma -laskelmat, jotka kuvaavat Eläke-Fenniaa yhtiönä, jollainen se olisi ollut, jos se olisi toiminut nykyisessä laajuudessaan koko vuoden. Vuodesta 1999 lähtien kukin luvuista on erikseen viitospyörästetty ja näin ollen luvut eivät välttämättä summaudu esitettyyn lopputulokseen.

TULOSLASKELMA, MMK	1.1.- 31.12.1999	1.1.- 31.12.1998 Pro forma
Vakuustekninen laskelma		
Vakuutusmaksutulo	2 973	2 694
Sijoitustoiminnan tuotot	1 488	1 325
Eläkekansan yhteisvastuu	-2	11
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset	-2 447	-2 313
Korvausvastuun muutos	-405	-368
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-1 163	-924
Vastuuvajauksen muutos		
Pakollinen vastuuvajaus	-48	-37
Muu vastuuvajaus	0	0
Lakisääteiset maksut	1	-5
Liikekulut	-80	-77
Sijoitustoiminnan kulut	-341	-315
Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu	0	0
Vakuustekninen tulos	-26	-9
Muu kuin vakuustekninen laskelma		
Välittömät verot varsinaisesta toiminnasta	-8	-24
Voitto varsinaisesta toiminnasta verojen jälkeen	-33	-33
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	-1	37
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) / vähennys (+)	38	0
Tilikauden voitto	5	4

SIOJITUSTOIMINNAN TULOS, MMK	1999	1998	1998	1997	1996	1995
	Pro forma					
Suorat tuotot	915	957	2 088	2 838	2 830	2 732
Arvonmuutokset tuloslaskelmalla						
Myyntivoitot						
Osakkeet	311	255	441	-	-	-
Joukkovelkakirjalainat	215	110	129	-	-	-
Kiinteistöt	11	0	0	-	-	-
Kannansiirto	0		4 255	-	-	-
Yhteensä	537	365	4 825	543	401	470
Palautuneet arvonalennukset	35	3	25	27	160	33
Arvonkorotukset	0	0	0	100	0	0
Myyntitappiot	-124	-10	-15	-3	-6	-4
Arvonalennukset, lisäpoistot ja arvonorotusten oikaisut						
Osakkeet	-67	-105	-114	-	-	-
Joukkovelkakirjalainat	-1	0	0	-	-	-
Kiinteistöt	-10	-59	-63	-	-	-
Muut	0	0	1	-	-	-
Yhteensä	-78	-164	-177	-283	-145	-268
Rakennusten suunnitelmapoistot	-2	-1	-14	-28	-30	-30
Sijoitustoimintaan kohdistuvat verot **	-8	-24	-24	-16	-7	0
Sijoitustoiminnan hoitokulut *	-16	-16	-24	-	-	-
Suorat kulut ilman sijoitustoiminnan hoitokuluja	-121	-124	-301	-288	-320	-332
Sijoitustoiminnan nettotuotto verojen jälkeen	1 139	986	6 385	2 889	2 883	2 601
Muut korkoerät	43	26	76	88	122	95
Vastuovelan tuottovaatimus	-763	-777	-1 687	-2 505	-2 590	-2 509
Sijoitustoiminnan tulos	419	235	4 774	472	415	188

* vuoteen 1997 asti myös sijoitustoiminnan hoitokulut kustannettiin hoitokustannusosalla

** sijoitustoimintaan kohdistuvat verot on otettu huomioon sijoitusylijäämässä vuodesta 1995 lähtien

Tuloslaskelma

Virallisessa tuloslaskelmassa vertailutietona käytetään vuoden 1998 tietoja. Koska nämä sisältävät siirtyneen kannan tietoja, on sen perusteella vaikea verrata Eläke-Fenniaa muihin työeläkeyhtiöihin. Vertailuvuoden 1998 pro forma -laskelma on koottu Eläke-Fennian vuoden 1998 vakuutuskannan maksutulosta, korvauksista ja niihin pohjautuvista muista suureista. Sijoitustoiminnan tuotto on jouduttu arvioimaan siirtyneen sijoitusomaisuuden perusteella alkuvuoden osalta kuten myös liikekulut.

Sijoitustoiminnan tuottojen riittävyys

Eläkkeitä varten kerätyille varoille on saatava vuosittain sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden pohjalta määräytyvä vähimmäistuotto. Vuosina 1997–1999 on eläkeyhtiöiden käytettävä tästä tuotosta kolme prosenttia ylittävä osa toimintapääoman tukemiseen. Sijoitustoiminnan tulosta kuvaavasta taulukosta selviää, miten Eläke-Fennian sijoitustoiminnan nettotuotot riittivät vähimmäistuottovaatimukseen eli vastuuvälille hyvitettävään ja toimintapääoman tukemiseen siirrettävään korkoon nähden.

Sijoitustoiminnan nettotuotto verojen jälkeen oli 1 139 miljoonaa markkaa ja siitä jäi ylijäämää siirrettäväksi toimintapääomaan ja hyvi-

SIIJOITUSTOIMINNAN TUOTTO JA TULOS 1999, MMK

Sijoitus (Mmk)	suorat netto-tuotot	arvonmuutos tuloslaskelmalla	yhteensä	kirja-arvo, keskikanta	tuotto-% kirja-arvolle	arvostuserojen muutos	sijoitus-tuotot yhteensä	käypä arvo keskikanta	tuotto-% käyväälle arvolle
Lainasaamiset	84	0	84	1 699	4,9 %	0	84	1 699	4,9 %
Joukkovelkakirjalainat	477	96	573	8 510	6,7 %	-795	-223	8 957	-2,5 %
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	33	0	33	1 373	2,4 %	-10	24	1 377	1,7 %
Osakkeet ja osuudet ¹⁾	67	274	341	2 479	13,8 %	2 220	2 561	4 306	59,5 %
Kiinteistösijoitukset	117	-2	115	2 107	5,4 %	16	131	2 284	5,7 %
Sijoitustoiminnan liikekulut	-16		-16				0		
Sijoitukset yhteensä	762	368	1 130	16 167	7,1 %	1 431	2 577	18 622	13,9 %
Muulla tavoin katettu			52				52		
Sijoitustuotot yhteensä			1 182		7,3 %		2 629		14,1 %
Vastuuvelan tuottovaatimus			-763		-4,7 %		-763		-4,1 %
Sijoitustoiminnan tulos			419		2,6 %		1 851		9,9 %

¹⁾ yhtiöveron hyvitykset vähennetty

tyksiin yhteensä 419 miljoonaa markkaa. Tulosta heikensivät tehdyt osakkeiden arvonalennukset noin 67 miljoonaa markkaa. Kiinteistöihin tehdyt arvonalennukset laskevat niiden tuottoa noin 10 miljoonaa markkaa. Muut korkoerät muodostuvat pääosin maksutuloon ja vastuujakosuorituksiin sisältyvistä koroista, lakisääteisen vastuuvajauksen ja Eläke-Kansan konkurssista johtuvan yhteisvastuusaatavan koroista sekä muista teknisistä eristä. Edellisen sivun taulukossa on esitetty li-säksi pro forma -tulos vuoden 1998 osalta.

Yllä olevassa taulukossa tuotto-% käyväälle arvolle on laskettu vuoden alun ja lopun käypien arvojen keskiarvolle eikä se näin ollen kuvaa todellista sijoitetulle pääomalle saatua tuottoa. Joukkovelkakirjalainojen ja osakkeiden sijoitetulle pääomalle, joissa on huomioitu kuukausittain tapahtuneet muutokset, saatu tuotto on -2,1 prosenttia ja 86,5 prosenttia. Muiden rahoitusmarkkinavälineiden ja talletusten päivähavainnoista laskettu tuotto on 2,9 prosenttia. Koko kantaa koskeva sijoitetun pääoman tuotto on 14,4 prosenttia.

Oheisessa taulukossa on esitetty valmiiden kiinteistösijoitusten jakautuminen eri tilatyyppeihin, niiden nettotuotto Eläke-Fennian konsernin kannalta tarkasteltuna ja tyhjänä oleva huoneistoala vuoden lopussa.

Maksun hoitokustannusosan riittävyys ja sijoitustoiminnan hoitokulusuhde

Hoitokustannustuloksessa kuvataan eläketurvan hoidon tehokkuutta. Eläketurvan hoitamiseen tarvittavat varat kerätään vakuutusmaksuun

VALMIIT KIINTEISTÖSIIJOITUKSET 1998 JA 1999

	1999			1998		
	käypä arvo Mmk	tuotto%	tyhjät tilat %	käypä arvo Mmk	tuotto%	tyhjät tilat %
Asunnot	731	6,0 %	0,1 %	690	5,2 %	0,4 %
Liiketilat	706	7,2 %	2,7 %	761	6,7 %	5,4 %
Teollisuus	206	8,9 %	3,0 %	167	7,8 %	3,7 %
Muut	370	8,9 %	0,0 %	381	8,9 %	0,0 %
Yhteensä	2 014	7,3 %	1,7 %	1 998	6,7 %	3,0 %

HOITOKUSTANNUSTULOS, MMK

	1999	1998	1998	1997	1996	1995
	Pro forma					
Maksun hoitokustannusosat	105	94	165	221	205	192
Muut tuotot	2	2	2	1	1	1
Toimintokohtaiset liikekulut ilman poistoja						
Korvaustoiminta	-21	-23	-40	-48	-45	-44
Vakuutusten hankinta	-25	-24	-32	-9	-11	-12
Vakuutusten hoito	-32	-30	-45	-63	-67	-58
Hallinto	-21	-19	-33	-40	-38	-39
Sijoitustoiminta*				-20	-20	-16
Yhteensä	-100	-96	-151	-180	-181	-169
Toimintokohtaiset poistot	-3	-5	-5	-10	-	-
Verot muusta kuin sijoitustoiminnasta	0	0	0	0	-3	-3
Muut kulut	0	0	0	0	0	0
Hoitokustannustulos	4	-5	11	33	22	20
Liikekulut / tuotot, %	96,2 %	105,4 %	93,5 %	85,6 %	89,3 %	89,1 %
Maksun hoitokustannusosien ja muiden tuottojen ylijäämä, %	3,8 %	-5,4 %	6,5 %	14,9 %	10,7 %	10,4 %
Sijoitustoiminnan kulut	-16	-16	-24			
% sijoituskeskikannasta (käypä arvo)	0,09 %	0,10 %				
% sijoituskeskikannasta (kirja-arvo + suorat nettotuotot)	0,09 %	0,11 %				

* kustannetaan sijoitustoiminnan tuotoista v. 1998 lähtien

TILIKAUDEN TULOSANALYYSI, MMK

	1999	1998	1998	1997	1996	1995
	Pro forma					
Ylijäämän lähteet						
Riskiliikkeen tulos	214	177	177	432	414	354
Sijoitustoiminnan tulos	419	235	4 774	472	415	188
Hoitokustannustulos	4	-5	11	33	22	20
Muu tulos ja varausten purku	38	37	37	485	0	0
Ylijäämä yhteensä	675	444	4 999	1 422	851	563
Arvostuserojen muutos	1 431	607	-2 234	1 115	1 656	625
Yhteensä	2 106	1 051	2 765	2 537	2 508	1 188
Tuloksen käyttö						
Vakavaraisuuden lisäämiseen						
Tasotusvastuuseen	214	177	177	432	414	354
Varausten lisäys	1	0	0	0	159	100
Siirto osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen	351	169	4 724	880	169	-
Omaan pääomaan	5	4	4	10	9	8
Arvostuserojen muutos	1 431	607	-2 234	1 115	1 656	625
Yhteensä	2 001	957	2 671	2 427	2 408	1 088
Siirto asiakashyvityksiin	105	94	94	100	100	100

VAKAVARAISUUDEN KEHITYS

UUSINA 1995-1999	1999	1998	1997	1996	1995
Vakavaraisuus					
Toimintapääoma					
Varaukset ja poistoero	78	115	149	635	476
Osittamaton lisävakuutusvastuu	1 581	953	2 057	169	0
Oma pääoma	111	107	103	93	85
Arvostuserot					
Kiinteistöt	185	169	485	466	426
Osakkeet	2 937	717	2 062	1 102	235
Rahamarkkinainstrumentit	49	854	1 426	1 289	540
Yhteensä	3 171	1 740	3 973	2 857	1 201
Muut erät	-2	-1			
Toimintapääoma yhteensä	4 938	2 913	6 281	3 755	1 761
Tasoisuusvastuu	1 096	882	1 874	1 402	1 028
Osittamaton lisävakuutusvastuu					
Osittamaton lisävakuutusvastuu 1.1.	953	2 057	169	-	-
Korkosiirto	277	681	1 007	-	-
Siirto ylijäämästä	351	4 724	880	-	-
Kannanluovutus Varma-Sampoon	-	-6 509	-	-	-
Osittamaton lisävakuutusvastuu 31.12.	1 581	953	2 057	-	-

OSITETTU LISÄVAKUUTUSVASTUU JA ASIAKASHYVITYKSET

	1999	1998	1997	1996	1995
Ositettu lisävakuutusvastuu					
Ositettu lisävakuutusvastuu 1.1.	141	69	233	167	100
Tilivuonna maksetut hyvitykset	-40	-22	-57	-33	-33
Siirto asiakashyviksiin	105	94	100	100	100
Ositettu lisävakuutusvastuu 31.12.	206	141	277	233	167

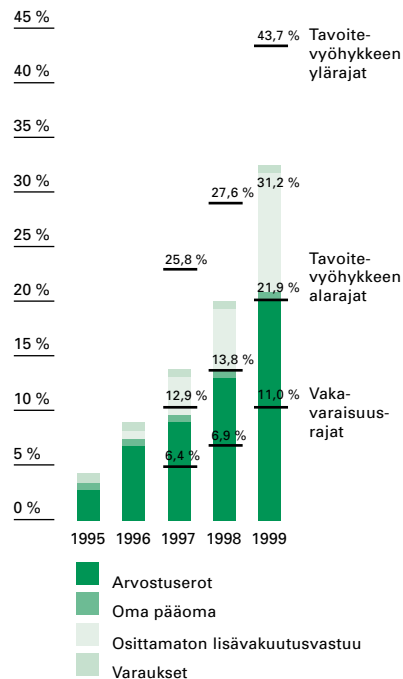
SIIRTO ASIAKASHYVITYKSIIN

% TEL-palkkasummasta	0,85	0,83	0,29	0,31	0,33
jatkuvaa TEL-työsuhdetta kohden, mk	1 040	1 008	402	422	435

TILIVUONNA MAKSETUT HYVITYKSET

% TEL-palkkasummasta	0,36	0,21	0,18	0,11	0,12
jatkuvaa TEL-työsuhdetta kohden, mk	431	234	241	143	150

TOIMINTAPÄÄOMA VASTUUVELASTA, %

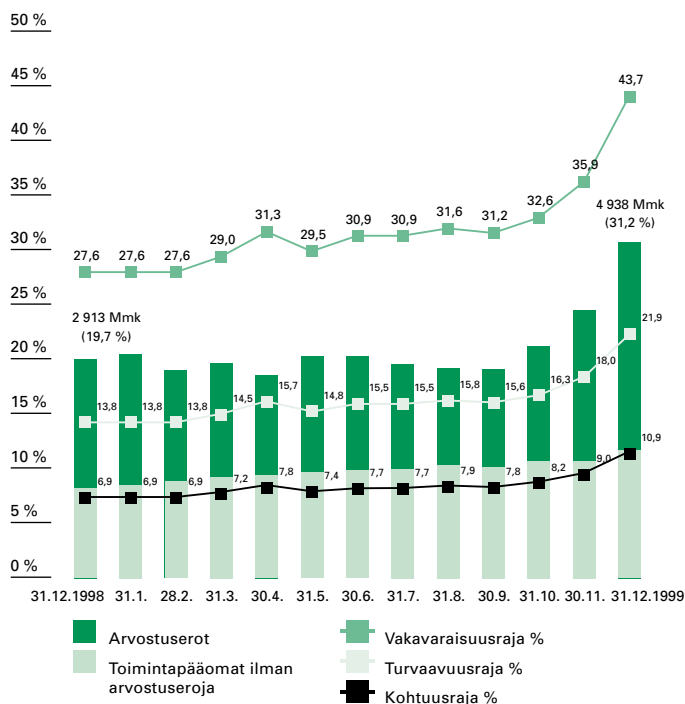
sisältyvässä hoitokustannusosassa. Maksun perusteet ovat samat kaikilla yhtiöillä, mutta itse hoitokustannusosan suuruus riippuu palkkasummasta ja se vaihtelee eläkeyhtiöittäin vakuutuskannan rakenteen mukaan. Tällä hoitokustannusosalla kustannetaan korvaustoiminnan hoitokulut sekä vakuutusten hankinnasta, hoidosta ja yleisestä hallinnosta aiheutuvat kulut poistoineen. Vertailutietona on esitetty vuoden 1998 pro forma -liikekulut.

Tilikauden tulosanalyysi

Tulosanalyysiin on koottu yhteen ylijäämän lähteet eli sijoitustoiminnan tulos, hoitokustannustulos, riskiliikkeen tulos ja arvostuserojen muutokset sekä ylijäämän käyttökohteet.

Riskiliikkeen tulokseen vaikuttaa suoraan vakuutuskannan rakenne. Tulos kertoo, kuinka hyvin vakuutusmaksut ovat riittäneet eläkkeistä aiheutuneisiin kustannuksiin. Riskiliikkeen tulos oli Eläke-Fennian

TOIMINTAPÄÄOMA JA VAKAVARAISUUSKERTOIMET 31.12.1998 - 31.12.1999 (% VASTUUVELASTA)

osalta 214 miljoonaa markkaa vuonna 1999.

Yhtiön vakavaraisuutta kartutettiin siirtämällä osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen 628 miljoonaa markkaa ja siirto asiakashyvityksiin eli ositettuun lisävakuutusvastuuseen oli 105 miljoonaa markkaa.

Yhtiön vakavaraisuus ja asiakashyvitysten kehitys

Työeläkeyhtiön vakavaraisuutta mitataan toimintapääomalla, joka on yhtiön varojen ja velkojen erotus. Vakavaraisuutta on kasvatettu ylimääräisellä korkosiirrolla vuosina 1997–1999. Toimintapääoma muodostuu yhtiön omasta pääomasta, omaisuuden käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen erotuksesta, osittamattomasta lisävakuutusvastuusta, poistoeroista ja luottotappiovarauksesta, joka yhtiöiden tulee kuitenkin purkaa vuoden 2001 loppuun mennessä.

Vakavaraisuusvaade riippuu yhtiön sijoitusomaisuuden riskipitoisuudesta. Tavoitteena on, että vakavaraisuus on edellisen sivun kuviossa näkyvällä tavoitevyöhykkeellä. Tavoitevyöhykkeellä yhtiöllä on perusteiden puitteissa toimintavapaus. Rajoitetun voitonjaon vyöhykkeellä yhtiöllä on velvollisuus ensisijaisesti kartuttaa vakavaraisuutta rajoittamalla ylijäämän jakoa asiakkaille.

Edellisen sivun taulukoihin on koottu yhtiön vakavaraisuuden kehitystä kuvaavat aikasarjat vuosilta 1995–1999. Lisäksi on esitetty vakavaraisuudessa tapahtuneet vaihtelut vuoden aikana.

Asiakashyvitykset

Asiakashyvitysten kehitys käy ilmi edellisen sivun taulukosta. Taulukkoon on koottu vuosittain tilinpäätöksissä asiakkaiden hyväksi siirretyt määrät ja toisaalta asiakkaille kunakin vuonna maksetut hyvitykset. Asiakashyvitysten keskimääräisestä tasosta saa käsityksen suhteutamalla vuotuinen siirto vakuutettujen työsuhteiden lukumäärään tai vaihtoehtoisesti palkkasummaan.

Volyymitunnusluvut

Eläke-Fennian osalta ei ole saatavissa taannehtivasti sen kantaa koskevia volyymilukuja. Oheiseen taulukkoon on koottu käytettävissä olevat tiedot:

	1999	1998	1997
	Pro forma		
Maksutulo, Mmk			
TEL	2 688	2 393	2 129
YEL	330	301	285
TEL-palkkasumma, Mmk	12 342	11 220	10 369
Maksetut eläkkeet, Mmk			
TEL	2 173	2 076	1 990
YEL	367	350	337
Vakuutettuja			
TEL	101 000	92 900	92 200
YEL	18 690	18 560	18 700
Eläkkeensaajia			
TEL	54 129	52 947	51 550
YEL	11 091	10 690	9 900
Keskimääräinen eläke mk/kk			
TEL	3 241	3 174	3 124
YEL	3 394	3 307	3 191
Liikevaihto	4 506	4 019	
Sijoitustoiminnan nettotuotot verojen jälkeen	1 139	986	
Kokonaisliikekulut	119	117	
Vastuuvelka	17 731	16 163	
Taseen loppusumma	18 069	16 684	
Taseen vastaavaa käyvin arvoin	21 240	18 423	
Henkilöstö 31.12.	200	196	

TILINPÄÄTÖSSANASTOA

Arvostusero

Omaisuuuden käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus.

Asiakashyvyys

Yhtiön tuloksesta riippuva hyvitys, joka annetaan vakuutuksenottajille vakuutusmaksun alennuksena.

Hoitokustannustulos

Hoitokustannustulos lasketaan siten, että liikekulujen kattamista varten peritystä vakuutusmaksun hoitokustannusosasta vähennetään yhtiön liikekulut sijoitustoiminnan liikekuluja lukuun ottamatta.

Katettava vastuovelka

Katettavaan vastuuvelkaan luetaan tilinpäätöksen vastuuvelan lisäksi velka vastuunjakoon ja vakuutusmaksuista johtuvat velat vakuutuksenottajille. Yrittäjien eläkelain mukaisessa perusvakuutuksessa ei tällä hetkellä ole katettavaa vastuuta.

Lakisääteiset maksut

Eläke-Fennian osuus eläkelaitosten keskuslaitoksena toimivan Eläketurvakeskuksen kuluista.

Liikevaihto

Liikevaihto on vakuutusmaksutulo ennen luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta + sijoitustoiminnan tuotot + muut tuotot + myynnin yhteydessä realisoituneet tuloutetut arvonkorotukset.

Ositettu lisävakuutusvastuu

Ositettu lisävakuutusvastuuseen siirretään sijoitustoiminnan tuloksesta ja hoitokustannustuloksesta varoja käytettäväksi vakuutuksenottajille annettaviin asiakashyvityksiin.

Osittamaton lisävakuutusvastuu

Osittamaton lisävakuutusvastuu on tarkoitettu lisäämään yhtiön vakavaraisuutta ja toimimaan puskurina sijoitustoiminnan tuottoihin liittyville heilahteluille.

Riskiliikkeen tulos

Riskiliikkeen tulos kertoo yhtiön vastuulla olevan vakuutusliikkeen tuloksen. Se lasketaan vähentämällä riskin kattamista varten perityistä vakuutusmaksuista maksetut korvaukset.

Sijoitustoiminnan tulos

Sijoitustoiminnan tulos lasketaan lisäämällä sijoitustoiminnan netto-tuottoihin korkoerät, jotka tuloslaskelmassa sisältyvät muihin eriin ja vähentämällä sijoitustoiminnan tuotoista vastuuvelan korkovaatimus.

Tasoisuustavoitus

Tasoisuustavoitus toimii puskurina vakuutusliikkeen heilahteluille. Vuosittain toteutuva positiivinen riskiliikkeen tulos viedään tasoisuustavoitukseen ja negatiivinen tulos katetaan tasoisuustavoituksesta.

Toimintapääoma

Toimintapääomalla tarkoitetaan sitä määrää, jolla yhtiön varat käypiin arvoihin arvostettuina ylittävät yhtiön velat. Velkoihin ei tällöin lueta osittamatonta lisävakuutusvastuuta.

Vakavaraisuus

Työeläkeyhtiön vakavaraisuuden riittävyyden seuranta perustuu riskiteoreettiseen tarkasteluun. Tämän tarkastelun perussuureena on ns. vakavaraisuusraja. Sen avulla määritellään kolme eri vakavaraisuusvyöhykettä: tavoite-, rajoitetun voitonjaon- ja kriisivyöhyke. Toimintapääoman katsotaan olevan turvaavalla tasolla, jos se on tavoitevyöhykkeellä. Tavoitevyöhykkeen alaraja on johdettu siten, että toimintapääoman ollessa vastaavalla tasolla on todennäköisyys sille, että toimintapääomaa ei menetetä kokonaan seuraavan kolmen vuoden aikana, 95 prosenttia. Näin määriteltynä tavoitevyöhykkeen alaraja on vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä ja ylärajana nelinkertainen määrä. Vakavaraisuusraja ja vyöhykkeet

määritellään prosentteina yhtiön vastuuvelasta. Mitä riskipitoisempi yhtiön sijoitusjakauma on, sitä korkeampi on vakavaraisuusraja.

Vakuutustekninen vastuovelka

Yhtiön vakuutusmaksuista aiheutuva vastuu muodostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta. Vakuutusmaksuvastuu on arvio tulevasta vakuutustapahtumista johtuvien eläkesuoritusten pääoma-arvosta vähennettynä odotettavissa olevien tulojen pääoma-arvolla. Korvausvastuuseen varataan tilinpäätöksessä jo sattuneiden eläketapahtumien perusteella tulevaisuudessa maksettavat korvaukset. Ositettu ja osittamaton lisävakuutusvastuu luetaan vakuutusmaksuvastuuseen ja tasoisuustavoitus luetaan korvausvastuuseen.

Pääoma-arvo

Pääoma-arvo on tulevaisuudessa maksettavaksi erääntyvien eläkeerien summa. Pääoma-arvoa laskettaessa otetaan huomioon ihmisten jäljellä oleva elinaika, kuolevuus ja sairastavuus ja kertyneelle jäljellä olevalle pääomalle hyvitetään 3 prosentin korko.

Vastuuvelan korkovaatimus

Vastuuvelan korkovaatimus on vastuuvelalle hyvittävä vähimmäiskorko. Sen määrittää ns. laskuperustekorko, jonka sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut.

Vastuuvelkaa kattava omaisuus

Yhtiön omaisuus on jaettu ryhmiin sen mukaan, miten turvaaviksi sijoitus voidaan katsoa. Kullekin ryhmälle on määriteltävä osuudet, jonka ne voivat enintään vastuuvelasta kattaa. Vastuuvelkaa kattava omaisuus arvostetaan pääsääntöisesti käypään arvoon.

FENNIA-RYHMÄN HENKILÖSTÖ

Fennia-ryhmän henkilöstövisiona on monitaitoinen, asiantunteva ja itseään kehittävä henkilöstö. Vuonna 1999 kehitettiin koko ryhmälle yhteinen kannustepalkkiojärjestelmä, keskitettiin koulutus ja henkilöstön kehittäminen yhteiseen Fennia Akatemiaan ja uudistettiin rekrytointia. Knowledge management -ajattelua tukee loppuvuodesta käyttöön otettu ryhmän yhteinen intranet Fennika.

Ryhmän yhtiöiden palveluksessa oli vuoden lopussa yhteensä 985 henkilöä, joista 453 työskenteli kentällä, 307 Yrittäjäin Fennian pääkonttorissa, 200 Eläke-Fenniassa, 17 Henki-Fenniassa ja 8 Kiinteistö-Fenniassa. Henkilöstöstä oli naisia 63 prosenttia ja miehiä 37 prosenttia. Keski-ikä oli 43 vuotta 8 kuukautta ja yleisin koulutustaso opistoaste. Lisäksi Fennia-ryhmän palveluja tarjotaan franchise-konttoreissa, joiden palveluksessa oli vuoden lopussa yhteensä 54 henkilöä.

Kohti kannustavaa palkkausta

Fennia-ryhmän uuden kannustepalkkiojärjestelmän lähtökohtana on ohjata ryhmän yhtiöiden toimintaa asetettujen tavoitteiden mukaisesti sekä kannustaa työntekijöitä yhteistyöhön ja palkita heitä tavoitteiden ylittämisestä. Palkkion perusteena on etukäteen tiimeittäin sovitujen määrällisten tai laadullisten tavoitteiden saavuttamisaste. Kannustepalkkiojärjestelmä kehitettiin vuoden 1999 kuluessa ja otettiin käyttöön kokeiluluonteisesti vuoden 2000 alusta.

Fennia Akatemiasta osaamiskeskus

Vuoden loppupuolella Fennia-ryhmän koulutus ja osaamisen kehittäminen keskitettiin yhteiseen Fennia Akatemiaan, joka käynnistyi varsinaisesti vuoden 2000 alusta.

Fenniaryhmäläisten koulutustarjon-

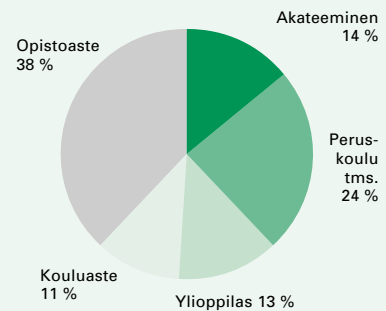
ta on tarkoitus laajentaa Fennia Akatemian muodossa osaamiskeskukseksi, jossa myös kartoitetaan ryhmästä jo löytyvä osaaminen ja asiantuntemus ja saadaan ne hyödyttämään koko ryhmää. Tavoitteeseen on pyritty esimerkiksi parantamalla kehityskeskustelukäytäntöjä sekä kehittämällä muun muassa työnohjausta ja mentorointia tukemaan työntekijöiden osaamista ja välittämään sitä myös muiden fenniaryhmäläisten käyttöön.

Asiantuntijoita ryhmää vahvistamaan

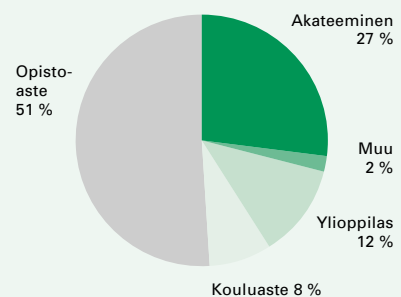
Vuoden 1999 aikana ryhmässä panostettiin myös rekrytointin kehittämiseen. Rekrytointi-ilmoittelu siirtyi suurelta osin sähköiseksi. Kaikista avoimista työpaikoista ilmoitetaan ensin sisäisesti Fennia-ryhmän yhteisessä intranetissä Fennikassa. Ulkoiseen hakuun tulevista työpaikoista ilmoitetaan Fennia-ryhmän Internet-sivuilla, joiden rekrytointiosiota löytyy avoimien työpaikkojen lisäksi tietoa Fenniasta työnantajana sekä tietoa ajankohtaisista rekrytointiin liittyvistä asioista, kuten kesätöistä.

Uusia työntekijöitä Fennia-ryhmään rekrytoitiin vuonna 1999 yhteensä 67. Heistä 78 prosentilla oli vähintään opistotasoinen koulutus.

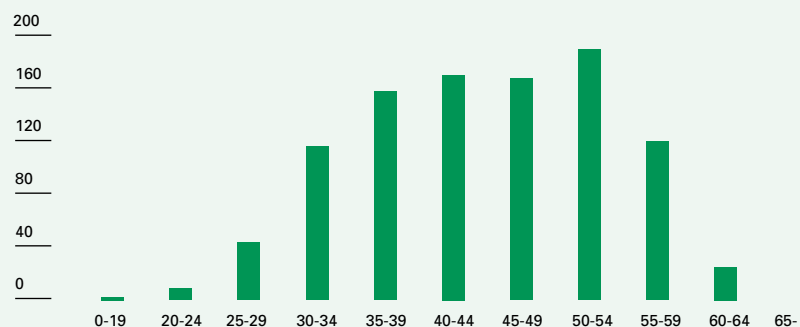
FENNIAN KOULUTUSJAKAUMA 31.12.1999

FENNIAAN VUONNA 1999 REKRYTOITUJEN KOULUTUSJAKAUMA

FENNIAN IKÄJAKAUMA 31.12.1999

FENNIA-RYHMÄN NEUVOTTELUKUNNAT

Jotta Fennia-ryhmän palvelut vastaisivat mahdollisimman hyvin asiakkaiden tarpeita, eri puolilla Suomea toimii alueellisia neuvottelukuntia. Niissä keskustellaan ryhmän toimintaan ja tuotteisiin liittyvistä kehittämistoiveista. Koko ryhmän yhteisten alueellisten neuvottelukuntien lisäksi Eläke-Fenniällä on sen erityisalueeseen liittyen oma eläkeasiain neuvottelukunta ja vakuutettujen neuvottelukunta sekä työnantajien ja yrittäjien neuvottelukunta.

SUURASIAKAS- YKSIKKÖ	Juhani Vainio toimitusjohtaja	Jaakko Pajula toimitusjohtaja	Jouni Sopula toimitusjohtaja	Olavi Kivistö hallituksen puheen- johtaja
Lasse Savonen toimitusjohtaja, puheenjohtaja	Arto Waroma varatoimitusjohtaja	Kari Peltonen toimitusjohtaja	Karl-Magnus Spiik liikkeenjohdon konsultti	Jukka Luukko toimitusjohtaja
Juhani Aho hallituksen puheen- johtaja	ETELÄINEN ALUE	Matti Rajala toimitusjohtaja	Juhani Vainio toimitusjohtaja	Aapo Majuri toimitusjohtaja
Anders Backman toimitusjohtaja	Pertti Siikarla oikeust.lis., puheenjohtaja	Tapio Robertsson toimitusjohtaja	Henri Wibom toimitusjohtaja	Toivo Malinen hallituksen puheen- johtaja
Jack Björklund talousjohtaja	Asko Ahlbom toimitusjohtaja	Carl-Johan Sandström toimitusjohtaja	SATAKUNTA	Pekka Marttunen toimitusjohtaja
Christer Boije apulaisjohtaja	Christian Degerman toimitusjohtaja	Hans Sigberg toimitusjohtaja	Jarmo Hyttinen toimitusjohtaja, puheenjohtaja	Seppo Mikkola toimitusjohtaja
Göran Cedercreutz toimitusjohtaja	Sandor Devenyi toimitusjohtaja	Mikko Sillanpää toimitusjohtaja	Juhani Aalto toimitusjohtaja	Matti Mäkelä toimitusjohtaja
Tuija Geelnard toimitusjohtaja	Tarmo Herlevi toimitusjohtaja	Ilkka Tykkä toimitusjohtaja	Petri Jyrkiäinen toimitusjohtaja	Kalevi Pietilä toimitusjohtaja
Stig Haglund toimitusjohtaja	Sakari Hämäläinen toimitusjohtaja	Tapio Uimonen toimitusjohtaja	Eero Kesti toimitusjohtaja	Kari Puuperä toimitusjohtaja
Kari Kaarnahti hallituksen puheen- johtaja	Jaakko Jaksola toimitusjohtaja	Rauno Vennola toimitusjohtaja	Rauno Lotila toimitusjohtaja	Juhani Puuskari toimitusjohtaja
Aimo Kaarresalo toimitusjohtaja	Veijo Kallioinen toimitusjohtaja	Raimo Vilen toimitusjohtaja	Erkki Mäkinen toimitusjohtaja	Pentti Rantala toimitusjohtaja
Jyrki Kaskinen toimitusjohtaja	Markku Kauhanen toimitusjohtaja	Risto Vyhtinen toimitusjohtaja	Pertti Nordman toimitusjohtaja	Markus Rovio toimitusjohtaja
Kimmo Koiso-Kanttila toimitusjohtaja	Torsti Koskinen toimitusjohtaja	Heikki Yläraakkola toimitusjohtaja	Outi Oras toimitusjohtaja	Juhani Saario toimitusjohtaja
Björn Kolster hallituksen puheen- johtaja	Heikki Laakso toimitusjohtaja	VARSINAIS-SUOMI	Jouko Paukkunen toimitusjohtaja	Pentti Seesvaara toimitusjohtaja
Mikko Kuumola controller	Jukka Laamanen toimitusjohtaja	Reijo Jokela toimitusjohtaja, puheenjohtaja	Lauri Pörsti toimitusjohtaja	Hannu Summanen toimitusjohtaja
Kullervo Laakkonen toimitusjohtaja	Harri Laine toimitusjohtaja	Simo Andersson toimitusjohtaja	Simo Raukola toimitusjohtaja	Arvo Suutari toimitusjohtaja
Heikki Lamminaho toimitusjohtaja	Tapio Manner toimitusjohtaja	Olavi Förbom toimitusjohtaja	Kari Sallinen toimitusjohtaja	Juha Taavila toimitusjohtaja
Kasper Saari toimitusjohtaja	Pertti Merikari toimitusjohtaja	Pertti Ketola toimitusjohtaja	Paavo Sorvakko toimitusjohtaja	Erkki Talonpoika toimitusjohtaja
Jari Sarjo toimitusjohtaja	Matti Mertjärvi toimitusjohtaja	Heikki Kiviluoto toimitusjohtaja	Risto Ylitola toimitusjohtaja	Pertti Teppola toimitusjohtaja
Matti Savolainen apulaisjohtaja	Mika Mäkinen	Veikko Lehtola talousjohtaja	KAAKKOINEN ALUE	Raimo Timonen toimitusjohtaja
Lars Schröder toimitusjohtaja	Veijo Ohtonen toimitusjohtaja	Olli Noramaa toimitusjohtaja	Asko Sievänen hallituksen puheen- johtaja, puheenjohtaja	Jouko Toivonen toimitusjohtaja
Björn Sigberg varatoimitusjohtaja	Juha Ojala taluspäällikkö	Risto Pyysalo toimitusjohtaja	Ari Kajansinkko myyntijohtaja	Olli Vilppunen toimitusjohtaja
	Harri Paananen toimitusjohtaja	Jaakko Rantanen toimitusjohtaja		
	Kari Paasikoski autoilija			

HÄME**Seppo Suuriniemi**
toimitusjohtaja,
puheenjohtaja**Jorma Ahonen**
toimitusjohtaja**Antti Haavisto**
toimitusjohtaja**Kari Horsmalahti**
toimitusjohtaja**Matti Janhunen**
toimitusjohtaja**Pekka Kiuru**
toimitusjohtaja**Risto Koivisto**
toimitusjohtaja**Matti Koivuniemi**
toimitusjohtaja**Matti Koskenkorva**
toimitusjohtaja**Veli-Matti Lehikoinen**
toimitusjohtaja**Pertti Lehto**
toimitusjohtaja**Pertti Liljeroos**
toimitusjohtaja**Pekka Paldanius**
varatuomari**Erkki Peltonen**
toimitusjohtaja**Hannu Penttilä**
toimitusjohtaja**Jalo Pirhonen**
toimitusjohtaja**Erkki Rosenqvist**
toimitusjohtaja**Seppo Saarinen**
toimitusjohtaja**Jarmo Sirén**
toimitusjohtaja**Jouni Suokas**
toimitusjohtaja**Arto Tonttila**
toimitusjohtaja**Ismo Tuomi**
toimitusjohtaja**Taisto Vainio**
toimitusjohtaja**Kalevi Vuorisalo**
toimitusjohtaja**LÄNTINEN ALUE****Heikki Rinta-Rahko**
toimitusjohtaja,
puheenjohtaja**Alf Ahlbäck**
toimitusjohtaja**Kari Ala-Korpela**
varatoimitusjohtaja**Nils Back**
tekninen johtaja**Leif Back**
toimitusjohtaja**Jan-Anders Bondén**
toimitusjohtaja**Bo Eklund**
toimitusjohtaja**Leif Enberg**
hallituksen puheen-
johtaja**Jan-Erik Frostdahl**
toimitusjohtaja**Erkki Haapala**
toimitusjohtaja**Pekka Haapanen**
toimitusjohtaja**Marco Hautakoski**
toimitusjohtaja**Matti Hissa**
toimitusjohtaja**Erkki Jyllilä**
toimitusjohtaja**Pauli Kankaanpää**
toimitusjohtaja**Asko Karrola**
toimitusjohtaja**Virpi Keskimäki**
toimitusjohtaja**Eero Koivisto**
toimitusjohtaja**Matti Koskinen**
toimitusjohtaja**Börje Linden**
toimitusjohtaja**Pekka Luoma**
toimitusjohtaja**Antti Mikola**
toimitusjohtaja**Anne Niemi**
markkinointijohtaja**Alf Norrgård**
toimitusjohtaja**Trygve Nystedt**
toimitusjohtaja**Pauli Ojala**
toimitusjohtaja**Esa Ojala**
toimitusjohtaja**Björn Palm**
toimitusjohtaja**Aulis Pitkäkangas**
toimitusjohtaja**Eija Plusisaari**
hallituksen puheen-
johtaja**Harri Pomoell**
toimitusjohtaja**Kari Risberg**
toimitusjohtaja**Juha Saarnio**
toimitusjohtaja**Jarl Stenmark**
toimitusjohtaja**Mauri Vähämaa**
toimitusjohtaja**Jens Österberg**
toimitusjohtaja**JYVÄSKYLÄ****Hannu Löytönen**
toimitusjohtaja,
puheenjohtaja**Erkki Jaatinen**
toimitusjohtaja**Kimmo Kovala**
toimitusjohtaja**Pekka Lehussaari**
toimitusjohtaja**Anna-Liisa Lehtinen**
yrittäjä**Raimo Leikas**
toimitusjohtaja**Seppo Leppänen**
toimitusjohtaja**Tea Mäkeläinen**
toimitusjohtaja**Martti Paananen**
toimitusjohtaja**Mikko Pekkanen**
toimitusjohtaja**Aimo Pekkarinen**
toimitusjohtaja**Ari Rautiainen**
toimitusjohtaja**Ari Rikama**
toimitusjohtaja**Martti Strömberg**
toimitusjohtaja**Kajaja Taipale**
toimitusjohtaja**JOENSUU****Hannu Rytönen**
toimitusjohtaja,
puheenjohtaja**Jari Huhtilainen**
toimitusjohtaja**Erkki Hämäläinen**
toimitusjohtaja**Teuvo Kettunen**
toimitusjohtaja**Asko Kinnunen**
toimitusjohtaja**Teuvo Kontturi**
toimitusjohtaja**Simo Kuitinen**
toimitusjohtaja**Risto Leppänen**
toimitusjohtaja**Jouni Mönkkönen**
toimitusjohtaja**Paavo Sairanen**
toimitusjohtaja**Veli-Matti Savolainen**
toimitusjohtaja**Juhani Tirronen**
toimitusjohtaja**Seppo Turunen**
toimitusjohtaja**Leo Vatanen**
toimitusjohtaja**KUOPIO****Esko Torssonen**
varatoimitusjohtaja,
puheenjohtaja**Ritva Arokivi**
johtaja**Matti Eestilä**
toimitusjohtaja**Pekka Halonen**
toimitusjohtaja**Kalervo Huhtinen**
toimitusjohtaja**Jouko Kauhanen**
toimitusjohtaja**Osmo Kaulamo**
toimitusjohtaja**Teuvo Laamanen**
toimitusjohtaja**Risto Rantanen**
toimitusjohtaja**Paavo Romunen**
toimitusjohtaja**Reijo Räsänen**
toimitusjohtaja**Jouko Seppänen**
toimitusjohtaja**Jouko Soininen**
toimitusjohtaja**Pertti Taskinen**
toimitusjohtaja**POHJOIS-
POHJANMAA****Risto Korpi**
toimitusjohtaja,
puheenjohtaja**Sakari Aine**
toimitusjohtaja**Pentti Aula**
toimitusjohtaja**Heikki Hilakivi**
toimitusjohtaja**Simo Kallio**
apteekkari**Jorma Koramo**
toimitusjohtaja

Eero Koskelainen
toimitusjohtaja

Esko Kurvinen
toimitusjohtaja

Pertti Pouru
toimitusjohtaja

Eeva Salmi
toimitusjohtaja

Ari Tuppurainen
toimitusjohtaja

MERI-LAPPI

Olavi Numminen
toimitusjohtaja,
puheenjohtaja

Kyösti Kaihu
toimitusjohtaja

Martti Kankaanranta
toimitusjohtaja

Ossi Kosonen
toimitusjohtaja

Matti Kurttio
toimitusjohtaja

Veli Lassila
toimitusjohtaja

Pekka Maijanen
toimitusjohtaja

Ossi Pansar
toimitusjohtaja

Paavo Pitkänen
toimitusjohtaja

Heikki Syväjärvi
yrittäjä

Erkki Väisänen
toimitusjohtaja

KAINUU

Viljo Tuhkanen
toimitusjohtaja,
puheenjohtaja

Sakari Heikkinen
johtaja

Veikko Heikkinen
liikkeenharjoittaja

Jaakko Kyllönen
konttoripäällikkö

Kalevi Mäkiäho
aluejohtaja

Martti Palviainen
toimitusjohtaja

Juhani Seppänen
asianajaja

Jorma Sippo
toimitusjohtaja

Kari Sirviö
toimitusjohtaja

Martti Törrönen
toimitusjohtaja

LAPPI

Unto Penttinen
toimitusjohtaja,
puheenjohtaja

Tomi Gröhn
liikennejohtaja

Timo Hietala
toimitusjohtaja

Mika Junttari
toimitusjohtaja

Pentti Jussila
toimitusjohtaja

Mikko Kempainen
toimitusjohtaja

Aarno Kostamo
toimitusjohtaja

Matti Kupiainen
toimitusjohtaja

Jouni Leppänero
toimitusjohtaja

Esko Niemelä
liikennöitsijä

Olli Salo
toimitusjohtaja

Pekka Seppänen
kauppias

Seppo Tekoniemi
toimitusjohtaja

Tapio Tuomilaakso
toimitusjohtaja

Jussi Uotila
toimitusjohtaja

Reino Vierelä
toimitusjohtaja

FRANCHISE-
YHTIÖIDEN
NEUVOTTELU-
KUNNAT

**Etelä-Savon Vakuu-
tuspalvelu Oy**
Esa Paukkonen
toimitusjohtaja,
puheenjohtaja

Tauno Hyötyläinen
toimitusjohtaja

Jorma Hälkkä
johtaja

Antti Puttonen
toimitusjohtaja

Ari Pöntinen
toimitusjohtaja

Jouko Rautio
hallintojohtaja

Risto Riipinen
hallituksen puheen-
johtaja

Jukka Tikka
toimitusjohtaja

**Etelä-Hämeen Vakuu-
tuspalvelu Oy**
Reijo Talja
toimitusjohtaja,
puheenjohtaja

Erkki Huopainen
toimitusjohtaja

Aulis Laaksonen
toimitusjohtaja

Juha Leppänen
toimitusjohtaja

Olli Puputti
liikkeenharjoittaja

Sakari Virtanen
toimitusjohtaja

Teuvo Zetterman
toimitusjohtaja

**Vakuutuspalvelu Oy,
Loviisa**
Krister Nyberg
toimitusjohtaja,
puheenjohtaja

Tuomo Juntunen
toimitusjohtaja

Bjarne Mattsson
toimitusjohtaja

Pasi Ojanen
talouspäällikkö

Pekka Pylväs
toimitusjohtaja

Hans Staffans
toimitusjohtaja

Jan Vikström
hallintojohtaja

ELÄKE-FENNIAN NEUVOTTELUKUNNAT

ELÄKEASIAIN NEUVOTTELU- KUNTA

Jukka Vainio
johtaja
Eläke-Fennia
Helsinki
puheenjohtaja

Jukka Karhu
asiamies
Palvelutyönantajat ry
Helsinki

Pekka Kähkönen
johtaja
Tekniikan Akateemis-
ten Liitto TEK ry
Helsinki

Raimo Kärnä
työsuojelusihteri
Metallityöväen
Liitto ry
Helsinki

Pekka Piispanen
suunnittelupäällikkö
Teollisuuden ja
Työnantajain
Keskusliitto
Helsinki

Hannu Saimanen
johtaja
Puu- ja erityisalojen
työttömäyskassa
Helsinki

Jorma Skippari
lakimies
Toimihenkilökeskus-
järjestö STTK ry
Helsinki

Seppo Mattila
ylilääkäri
Eläke-Fennia
Helsinki
asiantuntijajäsen

VAKUUTETTUIJEN NEUVOTTELU- KUNTA

Vuokko Toivola
tarkastaja
Pola Oy
Lappeenranta
puheenjohtaja

Jouko Malinen
pääsuunnittelija
Novo Group Oyj
Helsinki
varapuheenjohtaja

Pertti Asikanius
konttorinhoitaja
Keski-Uusimaa Oy
Sipoo

Taiju Eerikäinen
sairaanhoitaja
Hietalinnayhteisö
Helsinki

Sinikka Hyyppä
varastotyöntekijä
Kokkolan
Halpa-Halli Oy
Kokkola

Helena Joenkoski
tuotekooaja
Kempfi Oy
Lahti

Toivo Juntunen
ostopäällikkö
Kempfi Oy
Lahti

Seppo Kurki
faktori
Uusimaa Oy
Porvoo

Eila Kurvinen
konttoristi
Länsi-Savo Oy
Mikkeli

Maija Levonpää
puutyöläinen
Metsäpuu Oy
Loimaa

Matti Lindgren
laadunohjaaja
Tunturi Oy
Turku

Tuija Linna
toimitusvalvoja
Schenker-BTL Oy
Helsinki

Mauri Nevalainen
tuotantotekniikan
päällikkö
Kempfi Oy
Lahti

Heli Mäkinen
leipuri
Primulan
Leipomot Oy
Helsinki

Seppo Mäkiranta
myyntipäällikkö
Novo Group Oyj
Helsinki

Raimo Paavola
yhdistelmäajoneuvon
kuljettaja
Suomen
Kiitoautot Oy
Helsinki

Juhani Parmonen
kivityömies
Mittakivi Oy
Juuka

Tom Roth
työnjohtaja
Suomen
Turistiauto Oy
Helsinki

Ritva Sorkamo
osastopäällikkö
Novo Group Oyj
Vaasa

Arvi Tuomarmäki
sähköasentaja
Hella Lightning
Finland Oy
Salo

TYÖNANTAJIEN JA YRITTÄJIEN NEUVOTTELU- KUNTA

Juhani Enkovaara
toimitusjohtaja
Eho Oy
Helsinki
puheenjohtaja

Seppo Suuriniemi
toimitusjohtaja
Vammalan
Konepaja Oy
Vammala
varapuheenjohtaja

Rabbe Grönblom
hallituksen
puheenjohtaja
Kotipizza Oyj
Vaasa

Jarmo Halonen
toimitusjohtaja
Elester Oyj
Toijala

Björn Hartman
toimialajohtaja
Oy C. J. Hartman Ab
Vaasa

Timo Hietala
toimitusjohtaja
TH-Laite Oy
Rovaniemi

Reijo Jokela
toimitusjohtaja
Suomen Broiler Oy
Masku

Tuomo Järvinen
hallituksen
puheenjohtaja
Esski Oy
Hollola

Kari Kaarnalahti
hallituksen
puheenjohtaja
SKS-Tekniikka Oy
Vantaa

Jouko Karttunen
toimitusjohtaja
Tiliaktiiva Oy
Helsinki

Esko Kurvinen
kansanedustaja
Oulu

Matti Lepistö
toimitusjohtaja
Viipurin Leipä Oy
Helsinki

Martti Paunu
toimitusjohtaja
Väinö Paunu Oy
Tampere

Arto Pohto
talousjohtaja
Lillbacka Oy
Kauhava

Pekka Pystynen
hallituksen jäsen
Tunturi Oy Ltd.
Turku

Heikki Rinta-Rahko
toimitusjohtaja
Kurikan Keskus-
Optiikka Ky
Kurikka

Pertti J. Siikarla
toimitusjohtaja
Yrittäjien
Oikeussuoja Oy
Helsinki

Kari Sinkko
toimitusjohtaja
Sinkko-yhtiöt
Lappeenranta

Kaj Ström
toimitusjohtaja
Oy Motoral Ab
Helsinki

Esko Torssonen
varatoimitusjohtaja
Suomen
Kiitoautot Oy
Kuopio

Jaakko Valkamo
toimitusjohtaja
Oy Primula Ab
Helsinki

Lennart Varjo
toimitusjohtaja
Hella Lighting
Finland Oy
Salo

Reijo Vauhkonen
teollisuusneuvos
Tulikivi-konserni
Juuka

Clas Wickholm
toimitusjohtaja
Accounting Services
Tilimatic Oy
Helsinki

Arvo Viinonen
hallituksen
puheenjohtaja
Kojaltek Oy
Oulu

Olli Vilppunen
toimitusjohtaja
LSK-Electrics Oy
Lahti

Pertti Vuorio
toimitusjohtaja
Salon Seudun
Puhelin Oy
Salo

FENNIA-RYHMÄN PALVELUKONTTORIT

- 63300 ALAVUS**
Järviluomantie 6,
puh. 010 503 2800
faksi 010 503 2805
- 02100 ESPOO**
Tapiontori,
puh. 010 503 3860
puh. 010 503 3861 *
faksi 010 503 3871
- **02600 ESPOO**
Timpurinkuja 3,
Leppävaaran
Vakuutuspalvelu Oy
puh. 010 503 4540
faksi 010 503 4543
- **02320 ESPOO**
Ulappakatu 1
Vakuutuspalvelu
Espoonlahti
puh. 010 503 3540
puh. 010 503 3541 *
faksi 010 503 3546
- 30100 FORSSA**
Kartanonkatu 12,
puh. 010 503 2560
faksi 010 503 2566
- 85800 HAAPAJÄRVI**
Hiljalankatu 7,
puh. 010 503 2700
faksi 010 503 2706
- 18100 HEINOLA**
Kauppakatu 8,
puh. 010 503 2680
faksi 010 503 2685
- 00520 HELSINKI**
Asemamiehenkatu 3,
puh. 010 503 3780
puh. 010 503 3781 *
faksi 010 503 5300
- **00120 HELSINKI**
Bulevardi 3 B 12
City Vakuutuspalvelu
Bulevardi Oy
puh. 010 503 4520
puh. 010 503 4521 *
faksi 010 503 4523
- 00100 HELSINKI**
Fredrikinkatu 57,
puh. 010 503 3820
puh. 010 503 3821 *
faksi 010 503 3830
- **00200 HELSINKI**
Gyldenintie 3 A 1
Lauttasaaren
Vakuutuspalvelu Oy
puh. 010 503 4500
puh. 010 503 4501 *
faksi 010 503 4503
- 00440 HELSINKI**
Hopeatie 2,
puh. 010 503 5780
puh. 010 503 5781 *
faksi 010 503 5783
- 00930 HELSINKI**
Itäkeskus
Turunlinnantie 10,
puh. 010 503 3750
puh. 010 503 3751 *
faksi 010 503 3763
- **00700 HELSINKI**
Kirkonkyläntie 3 B, 2 krs.
Malmin Vakuutus-
palvelu Oy
puh. 010 503 3440
puh. 010 503 3441 *
faksi 010 503 3448
- **00640 HELSINKI**
Kylänvanhimmantie 29,
Vakuutuspalvelu Oulunkylä
puh. 010 503 3480
puh. 010 503 3481 *
faksi 010 503 3487
- **00810 HELSINKI**
Petter Wetterin tie 1 B,
Herttoniemen
Vakuutuspalvelu Oy
puh. 010 503 4420
puh. 010 503 4421 *
faksi 010 503 4423
- **00350 HELSINKI**
Raumantie 1,
Länsi-Helsingin
Vakuutuspalvelu Oy
puh. 010 503 3420
puh. 010 503 3421 *
faksi 010 503 3426
- **00530 HELSINKI**
Siltasaarenkatu 18-20,
Kanta-Helsingin
Vakuutuspalvelu Oy
puh. 010 503 4480
puh. 010 503 4481 *
faksi 010 503 4483
- 05800 HYVINKÄÄ**
Hämeenkatu 22,
puh. 010 503 2220
puh. 010 503 2221 *
faksi 010 503 2229
- 13100 HÄMEENLINNA**
Kasarmikatu 7,
puh. 010 503 2540
puh. 010 503 2541 *
faksi 010 503 2548
- **74100 IISALMI**
Savonkatu 27,
Ylä-Savon Yritys- ja
vakuutuspalvelu Oy
puh. 010 503 3560
puh. 010 503 3561 *
faksi 010 503 3563
- 55100 IMATRA**
Lappeentie 14,
puh. 010 503 2970
faksi 010 503 2975
- 80100 JOENSUU**
Torikatu 29, A
puh. 010 503 2300
puh. 010 503 2301 *
faksi 010 503 2315
- 40100 JYVÄSKYLÄ**
Yliopistonkatu 34,
puh. 010 503 4600
puh. 010 503 4601 *
faksi 010 503 4618
- 04400 JÄRVENPÄÄ**
Sibeliuksenkatu 14,
puh. 010 503 2200
puh. 010 503 2201 *
faksi 010 503 2209
- 87100 KAJAANI**
Lönrotinkatu 8,
puh. 010 503 3280
puh. 010 503 3281 *
faksi 010 503 3289
- 10300 KARJAA**
Kauppiaankatu 6,
puh. 010 503 3320
puh. 010 503 3321 *
faksi 010 503 3323
- 62200 KAUHAVA**
Nikontori,
puh. 010 503 2770
faksi 010 503 2776
- 94100 KEMI**
Keskuspuistokatu 11
puh. 010 503 3240
puh. 010 503 3241 *
faksi 010 503 3246
- **04200 KERAVA**
Aleksis Kiven tie 14,
Keski-Uudenmaan
Vakuutuspalvelu Oy
puh. 010 503 3380
puh. 010 503 3381 *
faksi 010 503 3385
- 42700 KEURUU**
Keuruuntie 15,
puh. 010 503 4630
faksi 010 503 4634
- **02400 KIRKKONUMMI**
Kirkkotallintie 4,
Vakuutuspalvelu
Kirkkonummi
puh. 010 503 3400
puh. 010 503 3401 *
faksi 010 503 3405
- 67100 KOKKOLA**
Torikatu 18,
puh. 010 503 3640
puh. 010 503 3641 *
faksi 010 503 3656
faksi 010 503 3655 *
- 48100 KOTKA**
Kirkkokatu 18,
puh. 010 503 2950
faksi 010 503 2957
- 45100 KOUVOLA**
Keskikatu 6,
puh. 010 503 2920
faksi 010 503 2932
- 70100 KUOPIO**
Puijonkatu 30,
puh. 010 503 3700
puh. 010 503 3701 *
faksi 010 503 3703
- 61300 KURIKKA**
Asematie 1,
puh. 010 503 2820
faksi 010 503 2827
- 15110 LAHTI**
Aleksanterinkatu 12,
puh. 010 503 2840
faksi 010 503 2873
faksi 010 503 2872 *
- 53100 LAPPEENRANTA**
Valtakatu 52,
puh. 010 503 3970
faksi 010 503 3979
- 81700 LIEKSA**
Koulukatu 8,
puh. 010 503 3620
puh. 010 503 3621 *
faksi 010 503 3623
- 08100 LOHJA**
Laurinkatu 40,
puh. 010 503 3920
puh. 010 503 3921 *
faksi 010 503 3923
- **07900 LOVIISA**
Kuningattarenkatu 18,
Kuningatarkaupungin
Vakuutuspalvelu Oy
puh. 010 503 3460
puh. 010 503 3461 *
faksi 010 503 3466
- **50100 MIKKELI**
Porrassalmenkatu 17 B,
Etelä-Savon
Vakuutuspalvelu Oy
puh. 010 503 3600
puh. 010 503 3601 *
faksi 010 503 3603
- 37100 NOKIA**
Välrikatu 17,
puh. 010 503 4580
faksi 010 503 4583
- 64200 NÄRPIÖ**
Hagagård,
puh. 010 503 2640
faksi 010 503 2647
- **16300 ORIMATTILA**
Erkontie 12,
Orimattilan
Vakuutuspalvelu Oy
puh. 010 503 4400
puh. 010 503 4401 *
faksi 010 503 4403
- 90100 OULU**
Torikatu 22,
puh. 010 503 3200
puh. 010 503 3201 *
faksi 010 503 3215
faksi 010 503 3214 *
- 21600 PARAINEN**
Rantatie 24,
puh. 010 503 3680
faksi 010 503 3685
- 95700 PELLO**
Pellontie 23,
puh. 010 503 3520
puh. 010 503 3521 *
faksi 010 503 3523
- 76100 PIEKSÄMÄKI**
Myllykatu 14,
puh. 010 503 4660
faksi 010 503 4665
- 68600 PIETARSAARI**
Isokatu 13,
puh. 010 503 2660
faksi 010 503 2669
- 28100 PORI**
Nortamonkatu 3,
puh. 010 503 2350
puh. 010 503 2351 *
faksi 010 503 2364
- **06100 PORVOO**
Mannerheiminkatu 16,
Vakuutuspalvelu
Porvoo
puh. 010 503 3360
puh. 010 503 3361 *
faksi 010 503 3367
- 92100 RAAHE**
Kirkkokatu 45,
puh. 010 503 2580
puh. 010 503 2581 *
faksi 010 503 2584
- 26100 RAUMA**
Kalliokatu 24,
puh. 010 503 2400
puh. 010 503 2401 *
faksi 010 503 2408
- **11100 RIIHIMÄKI**
Hämeenkatu 9 - 15,
Etelä-Hämeen
Vakuutuspalvelu Oy
puh. 010 503 3340
puh. 010 503 3341 *
faksi 010 503 3346
- 96200 ROVANIEMI**
Pekankatu 4,
puh. 010 503 3300
puh. 010 503 3301 *
faksi 010 503 3311
- 24100 SALO**
Horninkatu 7,
puh. 010 503 2330
puh. 010 503 2331 *
faksi 010 503 2336
- 57100 SAVONLINNA**
Possenkatu 4,
puh. 010 503 4680
faksi 010 503 4686
- 60100 SEINÄJOKI**
Kalevankatu 10,
puh. 010 503 2740
puh. 010 503 2741 *
faksi 010 503 2758
- 25900 TAALINTEHDAS**
Sparbacken,
puh. 010 503 2900
faksi 010 503 2904
- 10600 TAMMISAARI**
Ystadinkatu 8,
puh. 010 503 3900
puh. 010 503 3901 *
faksi 010 503 3907
- 33100 TAMPERE**
Hämeenkatu 4,
puh. 010 503 2420
puh. 010 503 2450 *
faksi 010 503 2448
- 33100 TAMPERE**
Verkatehtaankatu 12,
puh. 010 503 2421
faksi 010 503 2447
- 95400 TORNIO**
Välrikatu 15,
puh. 010 503 3260
puh. 010 503 3261 *
faksi 010 503 3266
- 20100 TURKU**
Yliopistonkatu 31,
puh. 010 503 2240
puh. 010 503 2241 *
faksi 010 503 2269
faksi 010 503 2268 *
- 23500 UUSIKAUPUNKI**
Rauhankatu 6,
puh. 010 503 2380
faksi 010 503 2384
- 65100 VAASA**
Kauppapuistikko 15,
puh. 010 503 2600
puh. 010 503 2601 *
faksi 010 503 2624
- 37600 VALKEAKOSKI**
Kauppatori 4,
puh. 010 503 2520
faksi 010 503 2526
- 38200 VAMMALA**
Puistokatu 26,
puh. 010 503 2470
faksi 010 503 2477
- 01600 VANTAA**
Iskoskuja 3, Myyrmanni
puh. 010 503 4560
puh. 010 503 4561 *
faksi 010 503 4563
- 01300 VANTAA**
Kielotie 5,
puh. 010 503 3940
puh. 010 503 3941 *
faksi 010 503 3955
faksi 010 503 3954 *
- **01450 VANTAA**
Korsontie 7,
Pohjois-Vantaan
Vakuutuspalvelu
puh. 010 503 3500
puh. 010 503 3501 *
faksi 010 503 3503
- 78200 VARKAUS**
Kauppakatu 36,
puh. 010 503 4640
faksi 010 503 4645
- 34800 VIRRAT**
Pääskyntie 6,
puh. 010 503 2500
faksi 010 503 2505
- 84100 YLIVIESKA**
Kauppakatu 10,
puh. 010 503 2720
faksi 010 503 2728
- *Franchise-yhtiö*
* *Puhelin ja faksi*
yritysiäskkaille.

Tämän vuosikertomuksen kuvituksena on käytetty Eläke-Fennian uuteen toimitaloon hankitun nykyaiteen kokoelman teoksia.

Teokset ovat:

Kansi	Jukka Mäkelä, Maisema, 1992
Sivu 1	Susanne Gottberg, Lähtö - murtuma - muutos, 1998
Sivu 2	Maija Vainonen-Gryta, Tuolit, 1998; Tapio Junno, Aurinkoon katsoja, 1999; Pekka Pitkänen, Maanvalo IV, 1999
Sivu 3	Pirkko Nukari, Pajulintu lähtee, 1998
Sivu 4	Outi Pienimäki, Savuava, 1999
Sivu 5	Maija Vainonen-Gryta, Tuolit, 1999
Sivu 32	Teemu Saukkonen, Kritiikki, 1998
Sivu 33	Tapio Junno, Aurinkoon katsoja, 1999
Sivu 68	Outi Pienimäki, Pushkin ja poika, huonoja tuolilla istujia molemmat, 1998
Sivu 69	Pekka Pitkänen, Maanvalo IV, 1999

Internet-osoitteemme www.fennia.fi

Keskinäinen yhtiö Yrittäjänvakuutus-Fennia

Helsinki
00017 Fennia
Puhelin 010 5031, faksi 010 503 5300
Kaupparekisterinumero 60.990

Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia

Helsinki
00041 Eläke-Fennia
Puhelin 010 5031, faksi 010 50376 80
Kaupparekisterinumero 105.106

Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia

Helsinki
00017 Fennia
Puhelin 010 5031, faksi 010 503 7900
Kaupparekisterinumero 746.681